ANUL IV Nr. 6 • IUNIE 1955

VESTITORII

Adnotații la un discurs

Dupa ce s'a intors dela Conferinta dela Varsovia, unde s'a semnat in 14 Mai 1955, tratatul de prietenie, colaborare si asistenta mutuala intre U.R.S.S. si celelalte tari de „democratie populara", Dl Gheorghiu-Dej, presedintele consiliului de ministri al Republicii Populare Romane, s'a prezentat in fata Marei Adunari Nationale, ca sa supuna acest tratat ratificarii parlamentare.

Ratificarea ca atare nu prezinta un interes deosebit, deoarece „Marea Adunare Nationala" nu e un organ deliberativ al R.P.R. Ea voteaza dupa indicatiile guvernului. Guvernul la randul lui, infaptuieste vointa partidului, iar partidul comunist roman este o sucursala a Kremlinului. Aceasta este ordinea constitutionala reala in Romania. Marea Adunare Nationala a ratificat tratatul dela Varsovia, pentruca asa a primit ordin dela Moscova, prin filiera partidului. Este o simpla formalitate care s'a indeplinit si nu un act prin care s'a exprimat vointa unui popor.

Mai interesant e discursul pe care l-a rostit Gheorghiu-Dej cu acest prilej in fata Marei Adunari Nationale. Inainte de a-l analiza, e bine sa trecem in revista antecedentele care au dus la semnarea tratatului dela Varsovia, pentruca numai in lumina lor il putem compara cu realitatile.

Se stie ca prin Tratatul de Pace dela Paris, U.R.S.S. a obtinut autorizatia de a-si pastra forte in Romania si Ungaria, cu scopul de a-si proteja caile de comunicatie spre Austria. Odata incheiat tratatul de pace cu Austria, implicit Rusia Sovietica pierdea acest drept si ar fi fost obligata sa-si retraga diviziile din Ungaria si Romania. Pentru a nu fi silita sa evacueze aceste tari, dupa semnarea tratatului de pace cu Austria, Guvernul Sovietic a recurs la o alta formula de drept international, ca sa asigure si pe mai departe armatelor Sovietelor dreptul de sedere in Ungaria si Romania. Tarile de dincolo de cortina de fier au fost invitate, in calitate de „state suverane", sa adere la un tratat de amicitie, colaborare si sprijin reciproc, propus de Uniunea Sovietica. S'a format si un comandament militar unic, incredintat Maresalului Koniev, sub conducerea caruia vor sta de azi inainte armatele tarilor subjugate.

Tratatul dela Varsovia nu modifica cu nimic structura acestor state. Libertatea de care se bucura este iluzorie. Armatele acestor tari, chiar si inainte de incheierea acordului dela Varsovia, stateau sub conducerea comandamentului sovietic, fara a fi existat vreo conventie in acest sens. Valoarea tratatului dela Varsovia consta exclusiv in faptul ca ofera Rusiei Sovietice un nou titlu de drept de a-si mentine trupele in Romania si Ungaria si de a tine captive aceste tari.

Cum justifica Dl Gheorghiu-Dej alianta celor opt state ale blocului rasaritean la Varsovia? E o reactie provocata de ratificarea acordurilor dela Paris, care reinviaza pericolul militarismului german. Cauza adevarata — cea amintita mai sus — o trece sub tacere, desi nu e om care sa nu vada concomitenta si stransa legatura ce exista intre cele doua tratate: tratatul dela Viena si tratatul dela Varsovia.

Un alt punct subred al Tratatului dela Varsovia este componenta politica a statelor care l-au

(Continuare in pag. 2)

ROMANII DE PESTE HOTARE

Probelma Romanilor de peste hotare n'a constituit niciodata „o problema" pentru guvernele romanesti. Ea a fost tratata cum nu se poate mai simplu si mai expeditiv de aceste guverne: prin ignorarea ei. Nu avem Romania Mare, si-au zis oamenii nostri politici? Nu ni s'a implinit visul milenar? Dece sa ne complicam existenta statului roman cu chestiuni care indispun pe vecinii nostri? Romanii de peste hotare au fost lasati sa se descurce singuri, cum ii va ajuta capul si norocul. Pentru statul nostru, raspandirile romanesti de dincolo de granitele lui nu intrau in sfera lui de preocupari. Romanii de peste hotare erau interesanti numai ca materie de studiu pentru istorici, filologi si alte specii nepractice de romani. Doar acestia mai indrasniau sa-i scoata din sertarele statelor streine si sa-i proecteze in constiinta neamului.

Romanii de dincolo de hotarele tarii au fost condamnati la o disparitie lenta tocmai de acei cari aveau datoria sa-i ocroteasca. Ei traiau ca niste orfani in lume, caci nu se puteau sprijini pe forta altui stat, statul fratilor lor de sange, pentru a-si apara limba, credinta si avutul. In spatele lor se intindea neantul politic. Statul roman abdicase dela rolul sau firesc, de protector al oazelor de Romani instrainati. Angajati intr'o lupta inegala cu popoarele in mijlocul carora traiau, Romanii de peste hotare n'au putut face altceva decat sa-si inchirceasca existenta pana la ultima expresie. Statele streine i-au lovit fara incetare si fara crutare, i-au impins tot mai adanc in defensiva, pentru a-i sili sa se contopeasca in masa natiunii stapanitoare.

In Jugoslavia exista doua grupe compacte de Romani: unul in Banat, de vreo suta de mii de suflete si altul in Timoc, de peste 400.000. Se adauga la acestia, Romanii din Macedonia sarbeasca precum si numeroasele insule romanesti, imprastiate pe suprafata intregii Jugoslavii. Guvernele dela Belgrad au tras o linie despartitoare intre Romanii di Banatul sarbesc si ceilalti locuitori de origine etnica romaneasca. Celor din Banat le-au acordat dreptul de a avea scoli proprii si de a se ruga in limba lor in Biserica, dar pe ceilalti i-a considerat un fel de „rezervat" destinat operei de desnationalizare. Aceasta discriminare nu se poate sustine cu niciun argument valabil. Romanii din Timoc sau Macedonia nu sunt mai putin romani decat cei din Banat. Tratamentul la care au fost supusi se explica prin politica sovinista a guvernelor dela Belgrad. Sub Tito, soartea Romanilor din Timoc si Macedonia nu s'a schimbat cu nimic. Desi republica federala iugoslava, condusa de Tito, este cladita pe principiul nationalitatilor, fata de Romani noul regim s'a comportat tot atat de vitreg. Oficial, Romanii din Timoc nu sunt denumiti Romani, ci Vlahi, in conceptia actualilor guvernanti acesti romani formand o varianta a poporului sarbesc.

In Bulgaria, elementul romanesc forma o mare parte a populatiei dintre Dunare si Balcani, pana la intemeierea statului bulgar modern (1878). Politica de desnationalizare, dusa cu perseverenta de noul stat bulgar, a diminuat masa romaneasca dintre Balcani si Dunare, reducandu-o la grupul din jurul Vidinului, la un lant de sate romanesti dealungul Dunarii si la grupul din jurul Vratei, localitate situata la Nord de Sofia. Dupa intaiul rasboiu mendial, un nou val de persecutii s'a abatut asupra acestor Romani, cari au ramas inca destul de puternici, numai grupul din Timocul bulgaresc numarand peste o suta de mii de suflete. Romanii au fost despuiati de toate drepturile, in afara de acela de a deveni Bulgari. Ei au fost izolati de Romania si tinuti intr'o totala nestiinta, cutoateca numai Dunarea ii despartea de patria lor adevarata. Nu aveau voie sa primeasca ziare sau carti din Romania, nu puteau asculta slujba religioasa in romaneste si nu aveau nicio scoala in limba invatata de acasa. Preotii si invatatorii bulgari raspandeau afirmatia ca limba romana e o limba necultivata, in care nu se poate scrie. Cine era auzit pe strada ca vorbeste romaneste, era amendat de autoritati sau inchis. Pentru a-si urmari in liniste politica de desnationalizare a minoritatii romanesti, guvernul bulgar a consimtit sa se deschida un liceu romanesc la Sofia, destinat mai mult fiilor de macedo-romani, mult mai putini la numar in Bulgaria decat Romanii dela nord de Balcani, asupra carora a continuat sa se exercite aceeasi presiune. Era sistemul cu care a operat si guvernul jugoslav. O firimitura asvarlita in obrazul natiei romanesti, pentru a nu i se putea aduce guvernului bulgar acuzatia ca persecuta minoritatea romaneasca.

Tragedia Romanilor din Grecia se desfasoara sub ochii nostri, intr'o perioada cand subiectul predilect de discutie in forurile internationale este „drepturile omului". Masurile luate de guvernul grec contra populatiei romanesti din Macedonia si Pind au atins un grad de neomenie cum rar s'a vazut chiar si in istoria acestui stat, cunoscut prin raul tratament ce l-a aplicat de cand a luat fiinta cetatenilor lui de alta nationalitate. Dupa decimarea populatiei romanesti din Grecia, in cursul rasboiului civil, guvernul grec a inaugurat faza de inabusire lenta a oricaror veleitati de afirmare a elementului romanesc din Grecia. Peste infloritoarele comunitati romanesti din Grecia se intinde astazi tacerea grea a sufletelor osandite sa-si piarda nationalitatea, pentruca nu mai pot trai ca Romani.

Daca ne aruncam privirile spre rasarit, dam de o impresionanta masa de Romani, cari stau de straja la hotarul Nistrului, Romanii Transnistreni. Numarul lor trece de opt sute de mii. Guvernul sovietic a alcatuit cu o parte dintre ei „Republica Autnnoma Moldoveneasca". Pe vremea cand a luat fiinta Republica Moldoveneasca, s'a interpretat evenimentul in afara, si, chiar in Romania, ca o traducere in fapt a principiului nationalitatilor, unul din articolele cu care se mandreste Constitutia statului sovietic. In realitate, guvernul sovietic a urmarit cu intemeie-

(Continuare in pag. 2)

ROMANII DE PESTE HOTARE

(Urmare din pag. 1)

rea Republicii Moldovenesti un scop mai indepartat: crearea unui cadru juridic care sa inglobeze, la proxima ocazie, si pe ceilalti Romani moldoveni. Dupa cum Sarbii au inventat pe „Vlahi" ca un grup etnic aparte, tot astfel Rusii au inventat „un neam moldovenesc", deosebit de neamul romanesc. De indata ce au pus mana pe Basarabia si-au desvaluit fara ocolisuri adevaratele lor intentii. In noua republica moldoveneasca, teritoriul transnistrian, care aleatuia odinioara vechea republica moldoveneasca, e redus la o fasie ingusta dealungul Nistrului si cea mai mare parte a teritoriului, care a apartinut altadata republicei moldovenesti, a fost alipit Ucrainei. Dar si aceasta republica moldoveneasca diminuata stetea in calea expansiunii rusesti. Ca sa desfiinteze pentru viitor orice titlu romanesc de posesiune al acestor provincii, Basarabia si Transnistria, guvernul sovietic a decis de curand deportarea intregii populatii romanesti din Republica Moldoveneasca, confirmandu-se inca odata pe aceasta cale framantul de idei national.

In Ungaria, dealungul frontierei spre Romania, se mai gasesc numeroase asezari romanesti. In timpul stapanirii maghiare dinainte de ocupatia sovietica, era ingaduita slujba religioasa in romaneste, dar nu existau scoli de limba romaneasca in nicio localitate. Abia sub regimul comunist s'au deschis scoli romanesti in Ungaria. Aceasta generozitate nu trebuie interpretata ca un indiciu favorabil politicei adoptate de comunisti fata de nationalitati. Diatre tarile de „democratie populara" numai in Romania si in Ungaria campania de descoperire si readucere la constiinta a minoritatilor oprimate de vechiul regim „burghezo-mosieresc" a fost intreprinsa de guvernele comuniste cu toata tenacitatea. In Republica Populara Romana sunt inregistrate oficial si se bucura de sprijinul statului 15 minoritati; in Republica Populara Maghiara situatia este analoaga. In Bulgaria insa elementul romanesc n'a profitat de noua politica, e tot atat de prigonit ca si in trecut, ceeace inseamna ca masura nu e generala. Aceasta politica e urmarita cu precadere in sanul popoarelor neslave, pentru a le slabi din interior, fiind mai putin accesibile ideologiei comuniste.

Un popor cu anevoie poate fi cuprins in hotarele unuia si aceluias stat. Dar daca franturi din trupul unui neam au cazut prin forta imprejurarilor in lotul altor state, asta nu inseamna ca au incetat sa apartina aceluiasi popor. Destinul unui neam se ridica deasupra unui stat si imbratiseaza totalitatea indivizilor ce-l compun. Un stat este instrumentul de realizare al unui popor si ca atare trebuie sa vegheze asupra tuturor raspandirilor lui. E firesc ca Ungurii, Bulgarii, Sarbii sau Ucrainenii sa se intereseze de soartea fratilor lor din Romania. Dar tot atat de firesc este ca si noi, Romanii organizati intr'un stat national, sa uzam de statul nostru ca sa ferim pe Romanii instrainati de o desnationalizare forțata. E dreptul si datoria noastra, a statului roman, si nimeni nu ne-o poate lua in nume de rau.

Problema Romanilor de peste hotare mai prezinta si un alt aspect. In relatiile dintre state, intotdeauna vor exista ciocniri de interese, pentrucа in aceste organisme sociale pulseaza forta de expansiune a ratiunilor care le-au dat viata. Si noi, Romanii, am avut si vom avea de suportat, probabil, revendicari din partea altor state si popoare. Pentru a combate revendicarile altor state impotriva noastra trebuie sa se aruncе in balanta propagandei, discutiilor sau negocierilor, in afara de alti factori de ordin istoric, politic si economic, si masa romaneasca existenta in statele care ridica pretentii asupra hotarelor romanesti. Orice diferend care opune un stat altui stat si itnde sa se lichideze pe cale de negocieri, trebuie sustinut si cu arme ofensive, cu propriile noastre revendicari, cand acestea sunt juste si intemeiate. Cand Bulgarii au pretins sudul Dobrogei, noi nu trebuia sa-i combatem, retragandu-ne pe o pozitie defensiva, ci sa intervenim in tratative, ridicand problema totalitatii romanilor din Bulgaria. In aceasta perspectiva, pretentiile nu veneau numai din partea lor, ci s'ar fi intretaiat si poate echilibrat cu propriile noastre revendicari. Sau sa luam cazul Basarabiei. Noi am „aparat" Basarabia, adica ne-am retras pe o pozitie defensiva, oridecateori Rusii ne reaminteau de drepturile lor asupra acestei provincii. Situatia, din punct de vedere etnic, se prezinta insa cu totul altfel. Noi eram indreptatiti sa reclamam intoarcerea unor teritorii de dincolo de Nistru, atat cat rezulta din diferenta ce exista intre numarul populatiei ruso-ucrainiene din Basarabia si populatia romaneasca din Transnistria.

Raspunderile pentru politica de sacrificare a Romanilor de peste hotare cad in primul rand asupra partidelor „istorice", total lipsite de simt istoric. In programul lor, in guvernarile lor, doar vagi preocupari pentru problema. Pentru soartea Romanilor din Grecia si Jugoslavia un rol nefast au jucat si raporturile dinastice. Legaturile matrimoniale dintre casele domnitoare din Romania, Jugoslavia si Grecia au functionat exclusiv in detrimentul poporului romanesc. Inrudirea familiilor domnitoare a servit guvernelor iugoslave si grecesti ca incurajare pentru a continua politica de desnationalizare a elementului romanesc, fiind asigurate ca nicio reactiune nu se va produce din partea Romaniei. Regii Romaniei n'au facut uz de legaturile lor de rudenie pentru a obtine imblanzirea prigoanei deslantuite contra Romanilor din Grecia si Jugoslavia. Regele Mihai sta astazi in excelente raporturi cu dinastia greceasca, dar nu se gandeste probabil ca acel ce se pretinde a fi „Regele tuturor Romanilor" nu poate fi oaspetele unui stat care, in acelasi timp, duce o politica perseverenta de nimicire a elementului romanesc din aceasta tara.

O alta sursa de nefericire pentru Romanii de peste hotare a fost Ministerul de Externe al Romaniei. Prin degradari succesive, acest Minister s'a transformat intr'o familie de arivisti, al carei prototip de perfidie si reacreditata in slujba ce-a indeplinit-o va ramanea pentru toate veacurile fostul secretar general, Alexandru Cretianu. Cine sa se intereseze de soartea Romanilor instrainati, cand insisi fruntasii Ministerului de Externe isi tradau propria lor tara?

A fi diplomat nu este o cariera in sensul obisnuit al cuvantului, desi se spune „diplomat de cariera". Nu este destul sa ciripesti cu gratie o limba straina sau sa stapanesti la perfectie terminologia si uzantele diplomatice, pentru a deveni diplomat. Acestea sunt accesoriile slujbei. Acestea sunt necesare, indispensabile, daca vreti. Dar ele singure nu dau un diplomat. Diplomatia nu este o cariera, un mijloc de a-ti castiga existenta, ci o profesiune de credinta. Ceeace caracterizeaza pe un diplomat, este permanentul dialog cu neamul. Unui diplomat, ca si unui militar, i se cere in primul rand o tinuta nationala ireprosabila. Un diplomat este incarcat de raspunderi cutremuratoare. Prin constiinta lui, in fiecare clipa, se cerne destinul neamului. Corpul diplomatic romanesc ar fi trebuit sa reprezinte o elita intre elite. Numai un Minister de Externe de formatie nationala, inzestrat cu o dinamica si o perspectiva proprie, ar fi putut intelege drama Romanilor de peste hotare si valoriza la maximum prezenta a doua milioane de Romani in celelalte state.

Din aceasta expunere nu trebue sa traga cineva concluzii ca am fi partizanii unei politici revansarde. Cu toate nedreptatile ce le-am suferit din partea altor state, trebue sa continuam traditiile de toleranta caracteristice poporului nostru, fata de toate minoritatile. Mai mult decat atata, sa acordam minoritatilor maximum de libertati compatibile cu fiinta si integritatea statului roman. Dar asta nu inseamna sa continuam si politica de abandonare a Romanilor de peste hotare. Trebue sa ne luptam cu toate armele pe cari ni le pune la dispozitie propaganda, diplomatia si politica, pentru a asigura Romanilor de peste hotare conditii demne de existenta. Statele care vor sa ne fie prietene, trebue sa inceteze cu sistemul barbar al desnationalizarilor fortate.

Veacul nou spre care se indreapta Europa cere ca intre micile popoare din rasarit sa dispara rivalitatile sterile, sovinismele oarbe, imperialismele minuscule si impotente, pentruca aceste popoare, greu incercate in decursul istoriei, sa se poata consacra cu tot elanul la infaptuirea ethosului lor national in domeniul culturii.

Horia Sima

Adnotații la un discurs

(Urmare din pag. 1)

semnat. N'a fost o adunare de tari libere. Deoparte Rusia Sovietica, de alta un grup de popoare captive. Tarile cari au intrat in alianta cu Rusia Sovietica nici nu puteau face altceva, nici nu puteau schita un gest de independenta macar, pentruca sunt tari ocupate. Guvernele ce le-au reprezentat la Varsovia sunt guvernele armatei sovietice de ocupatie si au fost instaurate cu forta de aceasta armata. Dl Gheorghiu-Dej e si firesc sa arate un zel nemarginit in discursul sau ca sa-si apere stapanii sai dela Kremlin, pentruca nu e decat functionarul lor. Tratatul dela Varsovia, spune el, este un tratat incheiat „intre popoare libere si egale in drepturi". Dar, subconstientul Dlui Gheorghiu-Dej se dovedeste a fi mai tare decat efortul de gandire care il face ca sa demonstreze „principiul egalitatii suverane", intre statele care au participat la Conferinta de la Varsovia. Cateva randuri mai jos afirma ca hotararile dela Varsovia au demonstrat „unitatea de monolit" a lagarului socialist. „Monolitul", probabil, o stie si Dl Gheorghiu-Dej, nu este imaginea cea mai fericit aleasa pentru a exprima suveranitatea statelor participante si respectul reciproc al intereselor lor.

Tot atat de nefericita este si incercarea Dlui Gheorghiu-Dej de a pune tratatul dela Varsovia sub ocrotirea „Chartei Natiunilor Unite". Aceasta Charte nu prevede nicairea nici lichidarea popoarelor si nici suprimarea drepturilor omului — acte care apartin practicei zilnice de guvernare a regimului sovietic. Regimul ce-l prezideaza Dl Gheorghiu-Dej este un act de agresiune contra poporului roman, iar pactul Natiunilor Unite nu poate fi invocat pentru a apara un act calificat de agresiune.

Dl Gheorghiu-Dej este partizanul politicei de coexistenta. Coexistenta, inteleasa de Kremlin, Europa. Neamestecul in afacerile interne ale altor state — formula pe care o reclama U.R.S.S. sa se aplice in raporturile dintre Est si Vest, in eventualitatea coexistentei pasnice — ascunde intentia Rusiei Sovietice de a perpetua regimurile de democratie populara, regimuri cari ii asigura propria ei stapanire in tarile de dincolo de cortina de fier. Poporul roman cere insa, si Dl Gheorghiu-Dej nu poate tagadui aceasta stare de spirit, ca si Rusia Sovietica sa respecte acest principiu. Cum regimul ce-l prezideaza Dl Gheorghiu-Dej este un regim impus de ocupant, neamestecul in afacerile interne ale Romaniei trebuie sa aduca cu sine retragerea ocupantului, retragerea sprijinului de care s'a bucurat pana acum si cu ajutorul caruia a dominat in Romania partidul comunist.

Seful Guvernului R.P.R. e indignat si alarmat de intentia Statelor Unite de a trece pe ordinea de zi a „Conferintei celor patru puteri" chestiunea statelor satelite. Dl Gheorghiu-Dej califica aceasta pretentie „o grosolana manifestare a politicei de amestec in treburile interne ale statelor de democratie populara". Statele Unite, cand si-au manifestat aceasta intentie, au fost preocupate exclusiv de binele popoarelor captive. Statele Unite vor sa smulga aceste popoare din inchisoarea sovietica si sa le readuca in familia popoarelor libere. Poporul Roman nu poate sa respinga „aceasta noua incercare imperialista a Statelor Unite", pentruca nu e nici liber si nici stapan pe soartea lui, cum are cutezanta sa afirme Dl Gheorghiu-Dej.

Poporul Roman saluta aceasta initiativa pentruca stie ca numai cu sprijinul Statelor Unite poate sa elimine „amixtiunea imperialista sovietica in afacerile lui interne" si isi poate castiga libertatea pierduta la 23 August.

Tratatul cu Austria și Politica Sovietică

Dupa zece ani dela terminarea rasboiului al 2-lea mondial, s'a semnat tratatul cu Austria. Printr'o hotarire neasteptata care a surprins toata lumea, Uniunea Sovietica a intrerupt lunga ei opozitie la indeplinirea acestui act si s'a aratat dintr'odata grabita sa redea Austriei libertatea. Si graba a fost atat de mare incat, ca sa inlature orice intarziere, a renuntat la conditiile privitoare la limitarea inarmarii Austriei si la predarea criminalilor de rasboiu si a celor contra pacii si umanitatii, conditii asupra carora daca s'ar fi insistat, s'ar fi ajuns la un impas.

Care sunt motivele care au provocat aceasta schimbare de atitudine din partea Kremlinului? Desigur ca nu pentru a face un gest umanitar a renuntat Uniunea sovietica la pozitia ei strategica si economica din Austria si nici n'a fost impinsa de vreun gand de dreptate pentru aceasta tara. Conducatorii dela Moscova nu cunosc nici umanitarismul, nici dreptatea, ca notiuni valabile in politica lor. Ei nu dau nimic, daca nu primesc in schimb altceva mai valoros decat ceeace au dat. Deaceea trebuie sa cautam in alta parte, pentru a deduce ce urmareste Moscova. Trebuie sa avem in vedere ca **scopul suprem al revolutiei ruso-comuniste este cucerirea lumii** si deci judecarea situatiei trebuie facuta in raport cu acest scop. Toate eforturile Uniunii Sovietice sunt indreptate catre realizarea lui. Nici o actiune, nici o hotarire a Kremlinului nu este conceputa si luata in afara de imensul program care, adaptat la imprejurari si aplicat cu strictete, este destinat sa duca pana la urma la inscaunarea Rusiei sovietice peste intreg pamantul. Ca sa ajunga aici trebuie sa-si creieze conditiuni politice si strategice cat mai favorabile. Cum singurul adversar serios care se opune expansiunii ruso-comuniste este Occidentul, inseamna ca actiunea in perioada premergatoare rasboiului trebuie sa tinda la slabirea rezistentei acestuia fata de doctrina comunista si la destramarea puterii lui militare si economice. Ori politica agresiva pe care a dus-o pana acum, a dat rezultate tocmai contrarii. Desi pregatirile ei de rasboiu sunt foarte inaintate, nu are certitudinea castigarii rasboiului, din cauza pregatirii politice gresita a acestuia. Incercarile de deslabinare a Occidentului, nu numai ca s'au dovedit infructuoase, dar au avut drept rezultat intarirea sistemului defensiv occidental prin intrarea Germaniei de Vest in OTAN.

De asemenea, partidele comuniste, desi foarte tari in unele tari din Occident, totusi de cativa ani n'au mai realizat nici un progres. Coloana a 5-a, a carei misiune este sa usureze inaintarea armatelor, sta pe loc. In aceste conditii nesigure, un rasboiu care are multe probabilitati sa fie pierdut, ar avea drept consecinta distrugerea Uniunii sovietice si prabusirea visului rusesc de dominatie a lumii.

Tactica agresiunii dovedindu-se asa dar negativa, U.R.S.S.-ul a trecut la o manevra cu aspect aparent de impaciuire, dar ale carei rezultate politice si strategice pot sa rastoarne toata situatia actuala in cadrul Occidentului.

Aceasta manevra consta in cedari reale si efective in Europa, cari insa vor antrena renuntari mult mai importante din partea puterilor occidentale si vor creia in centrul si vestul european o stare de nesiguranta, cu efecte dezastruoase asupra puterii defensive occidentale.

Primul pas s'a facut semnand tratatul de pace cu Austria, care apare ca un gest de conciliere, dar efectele sunt urmatoarele:

- Prin retragerea trupelor ocupante, regiunea parasita de puterile occidentale este de doua ori mai mare, decat aceia evacuata de rusi;

- Austria devenind un stat neutru, se creiaza o zona neutra — Austria si Elvetia — dela frontiera de Vest a Ungariei pana pe Rin, care izoleaza aproape complet Italia si asigura flancul de Sud al armatelor sovietice in inaintarea spre Vest.

Deci castigul net este pentru U.R.S.S.

Al doilea pas este intelegerea cu Jugoslavia. Vizita lui Bulganin si Krusciov la Belgrad, indica importanta extraordinara pe care Moscova o da acestei intelegeri. Cu toata cearta ideologica dintre comunismul rusesc si cel jugoslav, totusi este natural ca Tito sa se simta mai bine alaturi de Moscova decat de Washington. De altfel, cunoscatorii adevarati ai comunismului au considerat ca ruptura atat de sgomotoasa a lui Tito de stapanii dela Moscova a fost numai aparenta si au privit cu scepticism sforțarile facute de Occident de a-l atrage in sistemul lui de aparare. Impacarea spectaculara dintre cele doua comunisme va avea repercursiuni adanci in sud-estul european. Este de asteptat ca Jugoslavia sa iasa din alianta — de altfel atat de subreda ca valoare practica — cu Grecia si Turcia si sa constitue impreuna cu Albania si Bulgaria o amenintare puternica pentru Italia si Grecia.

Ori cate declaratii ar face Tito ca el intelege sa urmeze o politica ferm independenta de U.R.S.S. nu poate fi luat in serios. Daca s'a socotit pana acum o politica independenta intrand in alianta greco-turca, de ce nu s'ar socoti o politica tot atat de independenta aceea a iesirii din aceasta alianta si intrarea in alta cu Uniunea sovietica? Tito ramane independent, numai ca in loc sa se mai gaseasca in campul occidental se va gasi in cel oriental, unde va duce si o serie de informatii de extrema valoare, despre felul cum inteleg occidentalii sa apere Mediterana, Orientul mijlociu si nordul Africei.

Dar reluarea oficiala a prieteniei U.R.S.S.-Jugoslavia mai are si un alt aspect. Prin restabilirea bunelor raporturi intre aceste doua tari, Uniunea sovietica demonstreaza ca este de acord cu existenta unor tari comuniste, independente de conducerea dela Moscova. Acest principiu fixat si cunoscut, teama exprimata in tarile occidentale cu partide puternice comuniste, de a se lasa conduse de comunisti pentru a nu intra de fapt sub stapanire rusa, a fost inlaturata. In aceste conditii, opinia publica din aceste tari se poate lasa mai usor influentata in favoarea acceptarii unui guvern de colaborare cu comunistii, sau chiar pur comunist, uitand ca comunismul este o doctrina totalitara-revolutionara si ca un partid comunist odata ajuns la putere, nu va mai ceda locul altuia, dupa regulele democratiei occidentale.

A treia actiune in continuarea deasurarii planului sovietic este indreptata catre Germania de Vest. Pentru a-si creia conditii favorabile si in spatiul germanic, este necesar ca Republica federala germana sa iasa din O.T.A.N., anihilând efectele acordurilor dela Paris. Cu ocazia deschiderii conferintei dela Varsovia, Maresalul Bulganin a declarat ca Uniunea Sovietica va duce o lupta fara restrictii si in toate domeniile contra punerii in aplicare a acestor acorduri. Pentru atingerea acestui scop este gata sa accepte o Germanie unificata si neutra. Daca se realizeaza acest proiect, rezultatele in favoarea Uniunii Sovietice sunt covarsitoare. Pe plan politic inseamna slabirea sistemului de aliante occidental si renuntarea pentru multa vreme la o federalizare a tarilor europene. Pe plan strategic, armatele rusesc nu vor mai avea in fata lor pana la frontiera franco-germana, decat o armata germana in reconstructie, care chiar daca nu i s'ar limita efectivele si armamentul, va fi pentru cel putin cativa ani de aici inainte, departe de a putea asigura singura apararea teritoriului german.

De asemenea, intocmai ca si in cazul Austriei, teritoriul pe care ar urma sa-l evacueze puterile occidentale, este de doua ori mai mare decat acela pe care vor trebui sa-l evacueze trupele ruse. In plus, in timp ce trupele americane si engleze vor fi obligate sa paraseasca Europa, trupele ruse, raman pe teritoriul european, chiar daca vor fi retrase in interiorul Rusiei.

Avantajele de partea Uniunii Sovietice sunt asa de importante prin existenta in centrul Europei a unei Germanii neutre, incat este probabil sa accepte — la cererea occidentalilor — acelas statut si pentru tarile subjugate. Prin aceasta, s'ar creia o mare zona, compusa dintr'un numar de state, care fiind neutre, nu au posibilitatea nici sa se alieze cu Occidentul, nici intre ele insile. Aceste state fiind izolate din punct de vedere politic si neputandu-se sprijini decat pe fortele proprii, sunt oricand o prada usoara la discretia Rusiei. Aceasta situatie va influenta climatul politic din Franta si Italia, unde partidele comuniste foarte tari, vor socoti ca a sosit momentul sa treaca la presiuni asupra opiniei publice pentru cucerirea puterii.

Odata realizat acest plan, U.R.S.S.-ul poate sa deslantuie rasboiul, impingandu-si coloanele blindate catre Atlantic. Un pretext de calcare a neutralitatii de catre statele neutre se poate gasi oricand, pentruca pe baza lui sa se justifice interventia armatelor rusesti.

Desigur ca puterile occidentale isi dau seama de gravitatea exceptionala a situatiei care ar rezulta din realizarea planului sovietic. Ar fi extrem de periculos sa se creada ca U.R.S.S.-ul, recunoscandu-se mai slab, doreste pentru siguranta ei sa creieze intre ea si Occident o zona de state neutre, care s'o puna la adapost de un atac din Vest. In realitate, vasta actiune politica inceputa de U.R.S.S. cu tratatul de pace al Austriei, reprezinta faza premergatoare cuceririi Europei pana la Atlantic.

Nu stiu inca care va fi reactiunea ultima a Occidentului, dar este sigur ca el nu poate sa accepte numai ceeace ofera U.R.S.S.-ul, pentruca altfel ar intra in jocul ei si nimic nu se va mai putea indrepta ulterior.

Din comentariile marilor cotidiane si din declaratiile oficiale aduse la cunostinta publicului, se pot trage unele concluzii. Astfel Dl Forster Dulles a declarat in numele presedintelui Eisenhower, ambasadorului Republicei federale germane ca Statele Unite se opun ideii unei neutralitati atat pentru o Germanie unificata, considerand ca conceptia unei neutralitati armate nu poate sa convina decat statelor mici.

Londra deasemenea s'a exprimat in contra creierii unui stat german neutru si s'ar arata dispusa sa discute si un statut pentru tarile oprimate.

Din aceste manifestari nu se pot trage insa concluzii definitive. Ele pot fi numai niste baloane de incercare, ca sa se vada reactiunea Uniunii Sovietice. Ori cum ar fi insa, **a venit timpul sa se ceara in mod hotarit Rusiei, sa se retraga din toate tarile pe cari le-a avut in 1938.** Sa lase popoarelor libertatea de a decide singure de soarta lor, fara conditii de neutralitate, fara procente de influenta si fara nefasta clauza a guvernelor prietene cu una sau cu alta din marile puteri, asa cum a fost prevazut in conventia dela Yalta si care pentru poporul roman a avut cele mai tragice urmari.

Cancelarul Adenauer a expus punctul de vedere al poporului german din Republica federala germana: **unificare fara neutralitate.** Acest punct de vedere trebuie sa fie insusit de puterile occidentale si extins la toate celelalte popoare supuse de U.R.S.S. sub forma: **libertate, fara neutralitate.** Asta este ceeace cerem noi. **Libertate totala intre frontierle existente in 1938 si aplicarea stricta pentru toate popoarele a principiului de autodeterminare, a dreptului istoric si a principiului etnic,** asa cum s'a procedat dupa terminarea primului rasboiu mondial.

General Pl. Chirnoaga

REVISTA PRESEI

„U.S. News and World Report", din 13 Mai. Despre oamenii care sunt in fruntea Cremlinului dela moartea lui Stalin s'a scris foarte mult, fiecaruia atribuindu-i-se o anumita pozitie-cheie in ierarhia sovietica. La inceput, parea — si formal a fost asa — ca maximumul de autoritate e concentrat in mainile lui Malenkov, locul doi revenind, pana la executia sa, lui Beria. Dupa debarcarea lui Malenkov, s'a crezut ca, odata cu revenirea la stalinism in materie de planificare economica, se va ajunge din nou la o formula autocratica de guvernare, tendinta lui Hrusciov fiind sa submineze conducerea colectiva.

Pentru confirmarea sau infirmarea acestor speculatii a fost edificatoare vizita ministrilor austriaci la Moscova. Acestia, in zilele petrecute acolo, si-au putut da seama de ordinea importantei potentatilor sovietici si de cum lucreaza in practica conducerea colectiva.

Revista „U.S. News and World Report" rezuma aceste impresii intr'un articol intitulat „Oamenii care conduc Rusia". Din constatarile participantilor la conversatiile ruso-austriace „r rezulta ca cei zece membri ai polit-biroului pot fi clasati in trei grupe. Primul grup, compus din Bulganin, Molotov si Micoian, ar dispune de maximum de autoritate, cel putin in ce priveste deciziile luate in chestiunile de politica externa. O hotarire a lor nu mai are nevoie de aprobarea neaparata a celorlalti. E suficient ca numai doi membri ai celui de al doilea grup, format de Hrusciov, Koganovici, Saburov si Pervuchin, sa fie de aceeasi parere. Un rol mai mult decorativ au Malenkov, Vorosilov si Jucov. Cand, in chestiuni foarte dificile, nu se putea da un raspuns imediat, cei zece membri ai polit-biroului se ridicau dela masa si se retrageau intr'un colt, reluandu-si locurile dupa ce ajunsesera la un acord.

Interesante sunt si impresiile observatorilor austriaci asupra preocuparilor conducerii sovietice, dictate de inarmarea Germaniei. Pentru majoritatea Rusilor, Germania e un agresor potential. **„O Germanie reinarmata va exercita o mare atractie asupra Germanilor din zona sovietica. Sa presupunem o alta rascoala contra comunistilor in Germania orientala. Sa presupunem, deopotriva, ca tancurile sovietice vor interveni pentru a restabili ordinea. Nu va ataca atunci imediat si armata din Republica Federala? Cum in aceasta eventualitate, Statele Unite vor sprijini Germania Occidentala, rasboiul al treilea mondial nu va mai putea fi evitat".**

Aceasta e, schematic, rationamentul conducatorilor sovietici. Frica, care rezulta din acest fel de a vedea lucrurile, e tot asa de vie ca si neincrederea pe care Rusii o au fata de orice promisiuni si angajamente germane. **„Bulganin a spus vizitatorilor sai ca dela 1928 si pana in 1938 Germania a calcat toate tratatele pe care le-a semnat. Cand i s'a raspuns ca exista o mare diferenta intre Germania lui Hitler si cea de astazi, Bulganin a replicat ca e convins ca Germania va calca angajamentele luate in viitorii zece ani, ca si in trecut. Germanii inspira teama Rusilor ca soldati si ca forta industriala avansata, in ambele cazuri putand actiona ca un puternic magnet pentru s'aramarea totalitatii prosovietice a statelor satelite".**

„The New York Herald Tribune", din 2 Mai. David Lawrance este unul dintre cei mai cunoscuti columnisti americani. Reputatia pe care si-a castigat-o dupa terminarea rasboiului e a unui implacabil anticomunist, total opus politicii de coexistenta si convins ca un conflict intre America si Rusia e inevitabil. Intr'un editorial din „The New York Herald Tribune", in care analizeaza consecintele probabile ale semnarii tratatului austriac, exprima acelasi scepticism, ca si altadata, in privinta intentiilor pacifice ale Sovietelor.

„Insemna incheierea tratatului cu Austria, o schimbare reala a atitudinii Sovietelor", se intreaba David Lawrence, **„sau e numai o alta manevra in rasboiul rece?"** Important insa nu e faptul acceptarii neutralizarii Austriei ci **„aceasta neutralizare ar avea un sens daca Uniunea Sovietica si-ar retrage armatele din statele satelite".**

CRONICA

IN AJUNUL CONFERINTEI CELOR PATRU PUTERI

Stalin, care avea uneori humor, a spus odata: „Pregatirile noastre de rasboiu sunt acompaniate de imnuri de pace". Fideli maestrului, actualii conducatori ai Sovietelor, au revenit si in aceasta privinta la stalinism, intetind, dupa semnarea tratatului cu Austria, agitatia in jurul politicii de coexistenta, care va culmina cu intalnirea celor patru sefi de stat.

Rusia Sovietica are astazi avantajul ca pozitia sa propagandistica si diplomatica sa fie tot asa de solida ca si cea militara. Vointa de rezistenta a Vestului a atins insa punctul cel mai critic dela terminarea razboiului. Frica de un razboiu atomic si iluziile nebuloase ale oamenilor politici si jurnalistilor au produs acea stare de apatie generala, cunoscuta sub numele de „atmosfera de destindere".

Departe de a insemna o concesie, acceptarea Rusiei de a-si retrage trupele din Austria, treizeci de kilometri mai spre est, a obligat pe Americani sa se retraga doua sute de kilometri spre vest si sa paraseasca un numar de baze militare vitale pentru mentinerea legaturii cu flancul de sud al sistemului de aparare atlantic.

E explicabil, deci, dece intalnirea apropiata dintre Eisenhower, Bulganin, Eden si Faure e asteptata fara entuziasm de cercurile politice americane avizate. Singur presedintele Eisenhower pare mai optimist. Adresandu-se poporului american la posturile de radio-televiziune a declarat: „Vom fi fermi si vom ramane vigilenti, dar nu avem de gand sa stangem speranta unui nou rasarit, chiar daca soarele se va inalta incet." Reluand metafora presedintelui, John Foster Dulles s'a exprimat mult mai sceptic: „Putem spera in zorile unei zile noui; dar prea de multe ori s'au inselat oamenii in aprecierile lor, confundand o falsa aurora cu una reala. Sa nu repetam aceasta gresala."

Ultimile manevre ale Cremlinului, desi au provocat surpriza, sunt planuite de mult, ca substitut pentru eventualitatea inarmarii Germaniei. Invitatia adresata cancelarului Adenauer de a merge la Moscova e o confirmare si o indicatie ca Rusii intentioneaza ca discutiile proiectate sa duca la o neutralizare a Germaniei.

Pentru puterile vestice, o Germanie neutra si care sa dispuna singura de puterea sa militara ar altera radical rezultatele politicii lor de pana acum. Ea ar iesi de sub controlul colectiv, impus tuturor membrilor organizatiei N.A.T.O. Acest fapt ar insemna nu numai pralusirea tehnica a aliantei occidentale, ci si falimentul actiunii desfasurata in cadrul acelui sistem pentru integrarea Germaniei in Europa, prin crearea de legaturi reciproce de solidaritate militara, economica si industriala, adica, tocmai conditiile, in care statele europene occidentale au acceptat, dupa lungi ezitari, reinarmarea germana.

La inceput, presedintele Eisenhower s'a declarat in favoarea unei neutralizari, dar a revenit ulterior, in urma nelinistii provocate in Germania si in randurile senatorilor republicani.

Problema neutralizarii Germaniei e totusi chestiunea centrala a discutiilor in vederea conferintei celor patru puteri. Publicistul Walter Lippmann a propus ca puterile occidentale sa ceara Rusilor, in schimbul neutralizarii Germaniei, neutralizarea Cehoslovaciei si Ungariei si acordarea Poloniei a unui statut similar cu cel al Finlandei. Senatorul George, presedintele comisiei de politica externa din Senat, a prezis intr'un mesaj adresat Asociatiei Editorilor Presei Americane, ca „Sovietele se vor retrage pe vechile lor frontiere, cu exceptia posibila a unui singur satelit care nu poate fi aparat de Europa occidentala." Fata de aceste vagi conturari a liniei de demarcatie dintre Vest si Est, in speculatiile oamenilor politici si ziaristilor americani, senatorul Knowland a cerut ca minimumul de concesii sovietice sa cuprinda evacuarea statelor baltice, alegeri libere, sub controlul Natiunilor Unite, in Cehoslovacia, Polonia, Ungaria, Romania si Bulgaria. La randul sau, senatorul republican Capehart a adus o precizare in plus, si anume sa se ceara Uniunii Sovietelor retragerea pe frontierele din 1939.

Se preconizeaza, astfel, punerea in practica a unei idei exprimata adeseori de George Kennan, propovaduitorul politicei de containment: o intalnire a celor patru mari nu va putea avea rezultate istorice valabile decat daca ea va marca pe harta un recul al influentei politice si militare sovietice. Cat de dispusa e Rusia sa accepte realmente aceste concesii au aratat-o deja atacurile violente la adresa Americii din „Pravda" si „Steaua Rosie" si un interview acordat de Ilia Ehrenburg ziarului „Le Monde", in care scriitorul sovietic a respins categoric orice discutii privitoare la revizuirea liniei Oder-Neisse si a renuntarii la dominatia Moscovei in statele satelite.

TITO INTRE VEST SI EST

Inainte de a avea loc ultimele manifestari de reconciliere intre succesorii lui Stalin si ereticul Tito, se credea ca Jugoslavia, aliata cu Turcia si Grecia si alimentata cu armament de Statele Unite, ar apartine militar lagarului occidental, desi continua sa pastreze politic si ideologic un regim comunist.

Asigurarile pe care Tito s'a grabit sa le dea, ca vizita dela Belgrad nu va aduce nicio schimbare esentiala in politica externa iugoslava, n'au multumit Vestul. Serviciile de informatii aliate au aflat cu mult inainte de tinerea, in cel mai mare secret, de convorbiri preparatorii intre emisari rusi si sarbi — secret, observat nu numai fata de America, ci si fata de partenerii din alianta balcanica. Turcii au acuzat deaceea guvernul din Belgrad ca a violat conditiile aliantei, care prevad consultarea celorlalti membri in orice chestiune importanta. Insusi guvernul francez a protestat, facandu-l atent pe Tito ca Franta nu poate aproba intentia guvernului iugoslav de a sustine punctul de vedere al Moscovei in chestiunea neutralizarii Germaniei.

De cateva luni, observatorii americani si britanici din Belgrad au semnalat, cu ingrijorare ca fractiunea anti-vestica din anturajul lui Tito a castigat mereu in importanta. Pe masura ce Rusii s'au aratat favorabili unei politici de coexistenta, in aceeasi masura s'au inmultit vocile in partidul titoist, care afirma ca viitorul Jugoslaviei e legat de al Uniunii Sovietice.

In practica, acest curs s'a manifestat mereu prin refuzul lui Tito de a intra in NATO. In ultimul timp, spre deosebire de angajamentele verbale luate in anii cand era obiectul principal de atac al propogandei sovietice, s'a declarat pentru o neutralitate stricta a Jugoslaviei, in cazul unui conflict. Vizitele facute in India si la Peking au subliniat hotararea sa de a nu contracta nicium fel de obligatii fata de Vest.

La fel de caduc a devenit pana la urma si pactul balcanic incheiat intre Jugoslavia si cele doua tari membre ale Pactului Atlantic, Turcia si Grecia. Tito a facut totul ca sa reduca alianta balcanica la o simpla declaratie fara valoare, cautand sa convinga in acelasi timp si partenerii, sa nu se considere legati de clauzele aliantei vestice, decat in cazul cand ar fi direct atacati de Rusia, si nu si atunci cand un alt membru al N.A.T.O.-lui ar ajunge la un conflict cu Sovietele. Eforturile sale n'au ramas fara efect asupra Greciei, care a comunicat cartierului general al organizatiei atlantice, in primavara aceasta, ca nu va permite, in timp de pace, folosirea de catre unitatile din N.A.T.O. a bazelor aeriene grecesti, construite cu bani americani.

Reorientarea spre Moscova a lui Tito reactualizeaza din nou intrebarea, daca sciziunea dintre Moscova si Belgrad n'a fost decat o stratagema a Cremlinului. In ce priveste conducatorii comunisti iugoslavi, biograful lui Tito, Dedijer, a descris disperarea acestora in momentul cand ambasadorul rus a anuntat brusc, in

EXTERNA

1948, retragerea delegatiei specialistilor militari si economici rusi din Jugoslavia. Cremlinul insa pare sa fi calculat intreaga actiune. Unul din cei mai buni cunoscatori ai Uniunii Sovietelor, Arthur Just, socoteste retragerea ruseasca din Jugoslavia ca prima victorie a Vestului in rasboiul rece. Arthur Just aminteste ca Aliatii au promis in 1948 Triest-ul lui Gasperi. Triest-ul era insa revendicat si de Tito. Pentru a nu nemultumi comunistii italieni, Moscova nu putea lua fatis atitudine in favoarea Jugoslaviei. Pe de alta parte, in Grecia de nord se desfasura rasboiul fara speranta al partizanilor greci, redusi la ajutorul lui Tito. Cum Moscova nu putea sa dea ordinul de abandonare a comunistilor greci si nici sa ia pozitie in chestiunea Triest-ului, singura iesire din dilema a fost desprinderea Jugoslaviei din blocul sovietic.

In anii de separatie de Moscova, Jugoslavia n'a pierdut nimic. Numai la inceput a avut de infruntat mari greutati economice. Pe urma, a intervenit ajutorul masiv american, care se ridica in total la peste un miliard de dolari; asta, in timp ce reparatiile si livrarile gratuite ale Romaniei catre Moscova au atins o maloare de 3,5 miliarde dolari. Industria iugoslava a fost extinsa si modernizata, au fost construite hidrocentrale electrice imense, s'a preintampinat pericolul foametei, doi ani la rand, cu furnizari de alimente din America, iar armata a fost complet echipata cu armament american.

Pentru a continua sa primeasca ajutorul american, ceeace, indirect, e si in avantajul Sovietelor, Tito a dat vagi asigurari Americei ca va ramane neutral. Dar inseamna aceasta ca va ramane la egala distanta intre Est si Vest? Comunicatul comun, dat dupa incheierea convorbirilor cu Hrusciov si Bulganin, in care cere cedarea Formazei regimului din Peking si sustine politica Cremlinului de neutralizare a Europei centrale, arata clar ca de fapt participa fara rezerva la ofensiva sovietica contra aliantei occidentale.

CONFERINTA DELA VARSOVIA

Contrar regulei obisnuite, de a se incheia aliante numai pe termen lung, Bulganin a declarat in prima zi a conferintei dela Varsovia ca pactul de asistenta mutuala al tarilor din blocul sovietic va putea fi disolvat imediat ce pacea Europei va fi garantata printr'un sistem de securitate aplicabil intregei Europe.

Prima interpretare a acestei declaratii in Vest a fost ca remarca lui Bulganin n'ar fi decat un bluff si ca in realitate Sovietele urmaresc prin acest pact sa aiba la indemana o conventie internationala, pentru a putea continua sa-si tina trupele de ocupatie in Romania si Ungaria, dupa incheierea tratatului cu Austria. Contra acestei ipoteze vorbeste insa faptul ca Rusia a incheiat deja cu ambele tari — ca si cu celelalte state satelite — acorduri militare bilaterale. Desi continutul lor nu e cunoscut, e sigur ca a fost prevazuta o clauza care sa legitimeze prezenta trupelor rusesti pe teritoriul Romaniei, oricand va dori Moscova.

Practic, deci, alianta orientala nu schimba cu nimic situatia de pana acum, pentruca armatele satelite, copiate dupa modelul armatei rosii si echipate cu armament, in cea mai mare parte, de provenienta sovietica, sunt comandate de sefi fideli marei patrii proletare si riguros controlate de ofiteri sovietici. Pactul de asistenta oriental are insa o mare importanta tactica si politica. Dizolvarea sa va fi conditionata de Rusi, la intalnirea celor patru sefi de stat, de dizolvarea Pactului Atlantic. Aici e marea dificultate a negocierilor apropiate cu Rusia Sovietica: ca va oferi puterilor occidentale aparente si va cere in schimb sa i-si dea realitati. Blocul oriental va supravietui, fara modificari, pactului dela Varsovia; blocul occidental s'ar destrama insa odata cu dizolvarea organizatiei N.A.T.O.

Intregul sistem militar satelit va fi pus sub comanda maresalului Koniev. Romania va face parte cu Ungaria si Bulgaria din regiunea de Sud, statul major fiind la Budapesta, iar comandant regional, probabil, un general roman.

O pozitie speciala are Germania de rasarit. Desi a semnat tratatul, nu va participa direct la luarea masurilor militare. Asta, pentru a permite Rusilor sa poata manevra mai departe in chestiunea unificarii Germaniei si, in acelasi timp, din motive psihologice, pentru a menaja temerile poloneze si cehoslovace, suscitate de reinvierea militarismului german. E de remarcat ca, in discursul sau, premierul polonez n'a pomenit cu un singur cuvant unitatea germana.

Nota rasboinica la reuniunea statelor comuniste dela Varsovia a dat-o observatorul guvernului din Peking. In discursul sau, acesta a facut cunoscut angajamentul solemn al Chinei comuniste de a intra in rasboiu, imediat ce „agresorii imperialisti vor declansa rasboiul contra tarilor europene pacifice". — „Atunci", a declarat acesta, „guvernul si eroicul nostru popor de 600 milioane de suflete vor lupta contra agresiunii pana la victoria finala". Cateva zile dupa aceea, ministrul de rasboiu american a publicat unele informatii, din care rezulta limpede cine va fi primul agresor: comunicatul Pentagonului a desvaluit ca Rusia a facut progrese enorme in productia de avioane de bombardament intercontinental, ajungand la egalitate de forte cu America si ca savantii japonezi au anuntat noui explozii de bombe cu hidrogen in Siberia.

RASBOIUL CARE N'A AVUT LOC

La inceputul lui Aprilie, amiralul MacCartney, seful de stat major al marinei americane, a facut senzationala declaratie ca rasboiul pentru cucerirea Formozei va incepe pana la sfarsitul lunii. Imediat a inceput in America o vie controversa intre partida interventionista si cei care nu vor ca Statele Unite sa se angajeze inca odata intr'un rasboiu de uzura local.

Intr'un comentariu publicat in „The New York Tribune", ziaristul Drew Pearson descrie faza dramatica a acestei dispute intre politicieni si militari, care s'a terminat in favoarea primilor. Principalii consilieri politici ai lui Eisenhower s'au reunit la Casa Alba si au aratat presedintelui ca alegerea sa a fost urmarea promisiunii facute alegatorilor de a pune capat rasboiului din Coreea; un alt rasboiu in Extremul Orient, in ajunul alegerilor presidentiale din 1956, ar insemna de aceea o sinucidere politica pentru partidul republican. Sustinatorii acestei teze au fost mai ales guvernatorul New York-ului, Dewey, ministrul de justitie, Brownell, vice-prehsedintele Nixon si Paul Hoffman. Interventia a fost indreptata impotriva sefilor de stat major si a secretarului de stat Dulles, care cereau presedintelui sa adopte o atitudine ferma in chestiunea apararii insulelor Matsu si Quemoy.

Conferinta dela Bandung a statelor asiatice si africane a modificat datele tensiunii americano-chineze. Ciu En-lai, ministrul de externe al Chinei comuniste, s'a declarat pe neasteptate gata sa angajeze discutii directe cu Statele Unite. Presat de partizanii mentinerii pacii cu orice pret, presedintele Eisenhower s'a aratat inclinat sa inceapa discutiile ignorand protestele lui Ciang Kai Sek. Aceasta schimbare de atitudine a provocat reactiunea violenta a aripei drepte a partidului republican. Conducatorul acesteia, William Knowland, a amenintat ca, in cazul de tratative directe, fara participarea lui Ciang Kai Sek, va depune mandatul de sef al fractiunii republicane din Senat si va continua mai departe, ca senator de California, lupta pentru drepturile Chinei nationaliste.

Intre timp, campania Sovietelor pentru neutralizarea Europei Centrale a impus o pauza in ofensiva contra Formozi. Cum ultimile oferte sovietice in Europa au scopul sa asigure spatele armatelor rusesti in viitorul razboiu din Asia, actiunea de infiltratie a continentului continua

(Continuare in pag. 12)

REVISTA PRESEI

Cel mai important rezultat al actiunii Moscovei in chestiunea tratatului austriac a fost obtinerea promisiunii puterilor occidentale de a participa la o conferinta in patru. Acceptarea invitatiei sovietice a fost facilitata de convingerea puterilor vestice ca frontul lumii libere e destul de tare acum ca sa tina in sah puterea sovietica. Pentru autor insa, problema imoralitatii existentii regimului sovietic nu e rezolvata cu acest expedient: **„Moralitatea nu e impusa niciodata de forta sau de amenintarea de a face uz de ea. Gangsterii continua sa ramana gangsteri. Din nefericire, lumea libera, unde materialismul si traiul bun au favorizat desvoltarea unei conceptii de viata optimiste, nu-si da seama ca o conferinta in patru nu va modifica tendinta Rusiei de a calca sistematic principiile morale".**

Politica guvernelor din Vest incurajeaza Rusii in credinta ca puterea militara aliata nu va fi aplicata niciodata impotriva ei, aceste guverne **„parand fascinate de doctrina pacii cu orice pret. Tocmai din cauza unei astfel de erori de calcul s'a ajuns la primul si al doilea rasboiu. Dar lectia istoriei a fost uitata si cei care o amintesc sau insista ca moralitatea e mai presus de recurgerea la expediente sunt declarati avocati ai rasboiului preventiv".**

„The Christian Science Monitor", din 11 Mai, publica un reportaj asupra inaugurarii unei uriase hidrocentrale electrice in Jugoslavia. E vorba de hidrocentrala construita la Jablanica, pe raul Neretva, in Bosnia, care va alimenta Bosnia si Dalmatia cu 800 de milioane de kilovatiora anual, adica aproape de doua ori mai mult decat va fi productia hidrocentralei dela Bicaz, dupa terminare.

Centrala a fost construita de ingineri si muncitori iugoslavi, dar cu capital american. Acest singur exemplu ilustreaza suficient de clar dece Tito, inaintea intrevederilor cu conducatorii sovietici si in comunicatul dat publicitatii, desi de acord cu ei in punctele esentiale, s'a silit sa nu impinga prea departe separatia de Vest. Ajutorul american e vital pentru progresul economiei iugoslave.

Ce investitii fantastice fac Americanii in Jugoslavia o dovedeste si alt proiect industrial gigantic. Se stie ca Jugoslavia e o tara dotata cu importante resurse pentru desvoltarea energiei hidroelectrice, dispunand de un potential de aproape odata si jumatate mai mare decat al Romaniei. Pentru marirea propriei capacitati industriale si pentru exportarea de curent in Austria si Italia, la o intalnire a Comisiei Economice Europene dela Geneva s'a hotarit punerea in practica a ideii, dinainte de primul rasboiu mondial, a unor ingineri austriaci. Se planueste construirea, prin bararea a sase rauri din Jugoslavia, a cinci hidrocentrale gigantice, care vor avea o productie anuala totala de 5,5 miliarde Kw.ora, adica aproape de doua ori si jumatate productia de energie electrica din Romania, in 1938.

Ajutorul financiar, pus la dispozitie de Americani, sub forma de imprumuturi pe termen lung, pentru realizarea acestui proect, va fi de 400 milioane dolari.

„The Economist", din 26 Mai. Mesajul radio-televizat al presedintelui Eisenhower, in care a anuntat ca America va participa la conversatiile celor patru mari puteri, continuand sa mentina actuala pozitie de forta, a fost prilej pentru oficiosul sovieic „Pravda" sa atace violent guvernul american, acuzandu-l ca urmareste sa saboteze conferinta.

„Pravda" s'a ridicat mai ales impotriva cererei unora dintre oamenii politici si ziaristii americani, ca unul din punctele principale de discutie la intalnirea celor patru sefi de stat sa fie restaurarea independentii statelor satelite. Pentru Sovietele insa, situatia actuala din tarile aservite e considerata definitiva si reprezentand servite e continuaata definitiva si reprezentand adevarata democratie. Redemocratizarea in sensul puterilor vestice ar insemna, dupa „Pravda", venirea la putere a unor guverne asemanatoare celor dinainte de rasboiu.

(Continuare in pag. 12)

A S P E C T E

UN DICTIONAR AL LIMBII LITERARE CONTEMPORANE

Dupa o gramatica a limbii romane, publicata in cursul anului trecut, Academia din R.P.R. a publicat de curand volumul I al unui dictionar al limbii romane literare contemporane. Se afirma ca cel de al II-lea volum se gaseste sub tipar si ca celelalte doua sunt supuse revizuiei finale.

A devenit o figura curenta de stil in publicistica comunista, ca sa se compare in permanenta realizarile regimului, intotdeauna „evenimente de mare importanta", cu intreprinderile similare dinainte de instalarea comunismului. Si in prezentarea primului volum din acest dictionar se face mult caz de faptul ca Academia Romana, pana la desfiintarea si inlocuirea ei cu actuala Academie a R.P.R.-ului, nu a reusit sa termine redactarea si publicarea unui dictionar-tezaur al limbii romane, ajungandu-se pana in 1948, in urma lucrarilor intreprinse succesiv de Hajdau, Philippide si Sextil Puscariu, sa fie publicate literile A - L inclusiv si sa fie redactate complet sau partial inca un numar de litere. Ceeace n'a reusit sa faca Academia Romana, afirma propagandistii regimului, Academia R.P.R. a reusit sa duca la bun sfarsit intr'un timp de 10 ori mai scurt, prin publicarea acestui dictionar al limbii romane literare contemporane. Se aluneca usor insa peste faptul ca noul dictionar este o opera cu totul de alt caracter. In 1948, dupa infiintarea Academiei R.P.R. s'a dat celor doua institutii de linguistica din Bucuresti si Cluj, sarcina de a termina dictionarul si de a supune partea deja publicata sau redactata unei revizii si unei prelucrari in conformitate cu principiile marxist-leniniste.

Regimurile totalitare pun la dispozitia institutiilor mijloace foarte mari atunci cand interesele consolidarii regimului o cer, ca in cazul de fata, unde este vorba de siluirea si schimonosirea unei culturi autentice, total straina spiritului importat al marxism-leninismului. Dar, cu toate mijloacele puse la dispozitie, cele doua institute de lingvistica, cu numeroasele lor colective, n'au reusit sa faca mari progrese.

In 1952, lucrarile au fost sistate din ordinul prezidiului Academiei R.P.R. si s'a purces la redactarea unui altfel de dictionar, in care preocuparea autorilor a fost de ordin normativ. Atat prin selectarea cuvintelor inregistrate, cat si prin forma cuvantului care este pusa in fruntea articolului, se urmareste impunerea unei anumite limbi. Noul dictionar este redactat pe baza textelor publicate in romaneste incepand din primele decenii ale sec. al XIX-lea si pana astazi.

Fara indoiala ca acest dictionar va ajunge si in strainatate si va putea fi supus unei critici stiintifice de catre lingvisti. Se vor releva multe lucruri interesante, daca e sa judecam dupa unele indicatii continute in criticile deja suscitate in R.P.R. de aparitia primului volum al dictionarului. Fara indoiala, toti publicistii din R.P.R. trebuie sa gasească cuvinte de lauda pentru o astfel de opera, care angajeaza oarecum prestigiul regimului, iar criticile trebuiesc facute cu multa abilitate, cat se poate de voalat si dand aparenta ca privesc numai detalii secundare. Se asteapta in acest fel reactiunea oficiala si numai cand opera respectiva este dezavuata, se desfasoara intreaga critica meritata de o lucrare de calitate inferioara.

Este semnificativ ca volumul I al dictionarului limbii romane literare contemporane nu a trezit admiratia unui sustinator atat de convins al regimului, ca prof. Iorgu Iordan, decat fata de viteza cu care s'a lucrat la aceasta opera, fata de numarul mare de colaboratori, (82), precum si fata de numarul mare de texte examinate.

Rezervele sunt numeroase. Daca s'a consultat un numar foarte mare de texte, citatele prin care se ilustreaza sensul cuvintelor sunt alese mai mult din traducerile de autori marxisti-leninisti si din articolele de gazeta, din literatura publicistica, dupa cum se exprima cu delicatetea prof. Iorgu Iordan.

In dictionar sunt inregistrate numeroase cuvinte, de a caror existenta si un om de cultura ca prof. Iorgu Iordan in cunostinta abia cu prilejul rasfoirii acestui dictionar.

In ce priveste tehnica folosita, in cele mai multe copii autorii se marginesc de multe ori sa prezinte numai sensurile recente ale cuvintelor, uitand ca deseori, pentru o justa intelegere a cuvintelor, este necesara insiruirea cronologica a sensurilor, trecerea dela unele la altele facandu-se in timp. E insa si aceasta o metoda de instrainare a limbii, lasandu-se cuvintelor numai sensurile care corespund unui anumit mod de a gandi si trecand sub tacere toate celelalte.

Alte exemple citate dovedesc superficialitatea pregatirii stiintifice a celor 82 de colaboratori. Se spera insa intr'o imbunatatire ulterioara a lui, prin semnalarea lipsurilor pe care eventualii cititori sunt invitati sa le semnaleze.

Se ridiculizeaza cu multa verva in presa comunista dictionarul redactat de A. T. Laurian si I. Massim, care a fost neintrebuintabil din cauza multimii cuvintelor artificiale create de curentul latinist. Aceeasi soarta va avea insa si acest produs marxist-leninist, indata ce regimul actual, care il impune tot atat de artificial, se va prabusi.

POZITIA PARTIDULUI IN INTREPRINDERI

Solutia de conducere a intreprinderilor, impusa dupa nationalizare in 1948, ar fi trebuit sa satisfaca preocuparea regimului de a asigura un control politic, imbinat cu o suficienta competinta tehnica : deciziunile trebuiau luate de director impreuna cu contabilul sau inginerul-sef si cu secretarul de partid. Sistemul n'a functionat. O expunere a deficientelor lui nu a fost niciodata prezentata oficial. S'a vorbit de o lipsa de raspundere, fiecare putand arunca raspunderea pentru urmarile deciziunilor luate, sau ale lipsei de deciziuni, asupra celorlalti doi membri ai triunghiului. Judecand deasemenea dupa numarul articolelor, care dupa desfiintarea acestui sistem au atras atentia organelor de partid ca nu se pot substitui conducerii administrative a intreprinderilor, luand decizii peste capul acesteia sau modificandu-le pe acelea ale conducerii administrative, se poate trage concluzia ca in timpul cat a functionat acest sistem de conducere tripartita, in realitate cel care dadea deciziile finale privind viata intreprinderii, era secretarul de partid.

Redand directorului de intreprindere raspunderea unica pentru buna functionare a intreprinderii, s'a redefinit din punct de vedere teoretic si pozitia organizatiei de partid. Ea se ocupa cu munca politica in cadrul personalului, dar are in acelas timp si un drept de control asupra activitatii conducerii tehnico-administrative. Cum mentionam mai sus, se aminteste insa mereu organelor de partid ca nu se pot substitui conducerii administrative sau tehnice a intreprinderii. In functie de aceste doua imperative : exercitarea dreptului de control si obligatia de a nu se substitui conducerii tehnico-administrative, se incearca sa se precizeze rolul organizatiei de partid. Aparent, planurile de activitate sunt diferite : atat conducerea tehnico-administrativa, cat si organizatia de partid raspund de indeplinirea productiei planificate pentru intreprinderea respectiva. Dar ele raspund fiecare fata de organele lor ierarhice : fata de ministerele economice, cea dintai, fata de organele superioare de partid, cea din urma. Pentru indeplinirea planului, conducerea intreprinderii trebuie sa ia masurile tehnice si organizatorice pentru a evita orice corespunzatoare, iar organizatia de partid sa desfasoare o munca de propaganda printre angajati pentruca acestia sa-si incordeze la maxim energiile, asigurand eforturile de munca necesare pentru realizarea productiei planificate. Dreptul de control al organizatiei de partid s'ar reduce la verificarea daca se executa directivele regimului. Intr'adevar, ori de cate ori se vorbeste de o intreprindere care si-a depasit planul, elogiile adresate organizatiei de partid se reduc cam la atat : de a fi desfasurat o buna munca de agitatie printre functionari si muncitori.

Adevaratul rol al organizatiei de partid apare insa in momentele de criza pentru intreprindere, adica atunci cand aceasta nu-si poate realiza planul. Dificultatile obiective (ca sa intrebuintam si noi jargonul comunist), sunt rareori o scuza acceptabila. Si cu toate ca an de an se mareste cantitatea de produse pe care trebuie sa o dea fiecare uzina, numeroase indicatiuni ne fac sa credem ca intreprinderile romanesti lucreaza inca numai cu o fractiune din capacitatea lor, astfel incat afirmatia, atat de adeseori intalnita in presa, ca in ciuda greutatilor, intreprinderea are posibilitatea sa-si realizeze planul, apare ca indreptatita. Organizatia de partid nu este absolvita atunci cand semnaleaza din timp neindeplinirea planului sau deficientele conducerii tehnice sau administrative. Ea trebuie sa intervina activ si sa asigure indeplinirea planului. Suprematia organizatiei de partid apare in aceste situatii.

Cum actioneaza ea ? Sa urmarim un exemplu prezentat de ziarul „Scanteia". Nerealizarea productiei lunare este un semnal de alarma si la schela Campina el a fost auzit in luna Septembrie 1954. In aceasta situatie, comitetul de partid a cerut sa se analizeze felul cum se indeplineste planul de productie, cu alte cuvinte, daca fiecare sonda in parte produce cantitatea de titei prevazuta in plan. Pe urma s'a adresat muncitorilor, tehnicienilor si inginerilor (cele trei categorii sunt consultate in aceasta ordine de importanta). Dupa ce au adunat aceste pareri, comitetul de partid s'a intrunit in sedinta, participand insa nu numai membrii comitetului, ci si un numar de persoane din afara lui convocate ad-hoc : in primul rand conducerea administrativa si cea tehnica a schelei, mai departe birourile organizatiei de baza (adica comitetele de celule) precum si un mare numar de muncitori, tehnicieni si ingineri, carora li s'a recunoscut titlul de fruntasi in productie. Pe baza discutiilor duse, conducerea fabricii a anuntat o serie de masuri pentru remedierea unor lipsuri, cum ar fi de exemplu curatirea puturilor de sonde (astfel de masuri in economia capitalista ar fi fost luate de orice directie fara sa fie nevoie de tresarirea constiintei politice a vreunei organizatiuni de partid), iar comitetul de partid a hotarit sa desfasoare o actiune de agitatie printre muncitori pentru a-i convinge de necesitatea executarii masurilor luate de directiune. Deasemenea, membrii de partid au primit sarcina de a se ocupa ei insisi de aplicarea la timp si intocmai a masurilor luate de directiune.

Obisnuit insa, cand o intreprindere nu-si indeplineste planul, organizatiile de partid nu sunt niciodata multumite cu luarea de masuri organizatorice si tehnice. Rezolvarea dificultatilor, organizatiile de partid nu o socotesc posibila decat daca se poate descoperi, pe undeva, vreo metoda sovietica inca neaplicata. Pentru angajatul care poate sa anunte cel dintai descoperirea unei astfel de metode toate avantajele sunt asigurate : avansarea in partid si in aparatul intreprinderii, avantaje materiale substantiale si o publicitate cu o durata mai mare sau mai mica, dupa imprejurari. La Campina a fost un inginer, membru de partid, care studiind materialul tehnic sovietic, care se gaseste din abundenta la dispozitia intreprinderilor, a gasit ca debitul zilnic al sondelor ar putea fi marit, daca s'ar aplica un pompaj fortat. Rasplata acestui inginer a fost aceea de a i se da sa conduca un grup (in limba comunista : un colectiv) de ingineri si tehnicieni, care sa studieze si sa avizeze aplicarea acestui procedeu la fiecare sonda in parte. Procedeul semnalat de acest inginer a fost recomandat de catre organizatia de partid directiunii si, bine inteles, adoptat. Pe celalalt plan, al sustinerii aplicarii acestei masuri, organizatia de partid a pornit o actiune de explicare a acestui procedeu tehnic si a conditiunilor in care poate fi aplicat.

CULTURA BUMBACULUI

In urma crizei din 1929, preturile produselor traditionale ale agriculturii romanesti erau atat de scazute incat cu greu asigurau rentabilitatea exploatarilor agricole. Iesirea din impas a fost cautata in introducerea de noi culturi. Alaturi de orez si soia, s'a inceput cultivarea bumbacului. Cu toate greutatile legate de lipsa de experienta si de lipsa unor soiuri aclimatizate, experientele au reusit si, in decurs de numai ca-

D I N R. P. R.

tiva ani, cultura bambacului ajunsese sa acopere in 1938, o suprafata de cca 5.000 ha. Desvoltarea acestei culturi a fost apoi incetinita din cauza rasboiului, care a adus cu sine greutati in procurarea ingrasamintelor chimice, in intretinerea parcului de tractoare si masini si in asigurarea unei maini de lucru suficiente. Totusi, in ciuda acestor greutati, sub impulsul preturilor ridicate din cauza importurilor reduse, in ultimul an de rasboiu, in 1944, s'au cultivat cu bumbac peste 45.000 ha. Dupa instalarea regimului comunist, aceasta suprafata a scazut, cuprinzand in 1945 numai 39.697 ha.

In conditiunile economice de dupa rasboiu, bumbacul indigen capata o noua importanta. In afara de redusele importuri din Uniunea Sovietica, economia romaneasca este complet izolata de resursele acestei materii prime. De aceea, incepand cu introducerea planului de stat in 1949, extinderea culturii bumbacului a devenit unul dintre principalele obiective ale politicii agricole. Primul plan anual a prevazut pentru 1949 o suprafata de peste 67.000 ha. Cel de al doilea, pentru 1950 o suprafata de cca 100.000 ha., nerealizandu-se insa efectiv decat 80.000 ha.

Planul cincinal a prevazut pentru 1955 o suprafata de 300.000 ha., punandu-se ca obiectiv o recolta de bumbac puf de 230.000 tone.

In 1951, primul an de aplicare a planului cincinal, suprafetele au fost intr'adevar marite considerabil. S'au cultivat aproape 150.000 ha. Deasemenea eforturile au dat rezultate si in anul urmator, cand s'a reusit sa se insamanteze cca 200.000 ha. De atunci, aceasta suprafata nu a mai crescut, mentinandu-se in aceiasi intindere, astfel incat si in aceasta directie obiectivele agricole prescrise de planul cincinal s'au dovedit complet ireale. Se pastreaza oficial cea mai completa tacere asupra cauzelor esecului. Se stie numai, din declaratiile facute de refugiatii care au ajuns in Vest, ca taranii carora li s'a impus prin planurile anuale de cultura sa semene bumbac, au opus o destul de vie rezistenta. Cand nu au putut face altfel, au semanat bumbacul, dar au neglijat complet lucrarile de intretinere, compromitand recoltele.

Cum, incepand din 1954, proprietatile mai mici de 2 ha. au fost exceptate de indatorirea de a se supune planului de cultura, nu au mai ramas la dispozitia autoritatilor pentru a impune aceasta cultura, decat terenurile gospodariilor de stat, ale celor colective, precum si proprietatile mai mari de 2 ha., pentru care continua sa fie inmanate planuri obligatorii de cultura. Rezistenta taranimii se explica prin nerentabilitatea relativa (in cadrul regimului comunist) a acestei culturi in raport cu cantitatea mare de munca necesara pentru lucrarile de intretinere si a riscurilor legate de vreme.

Este semnificativ ca in niciun an, regimul nu a anuntat depasirea randamentului la hectar planificat, desi initial productiile medii la hectar au fost destul de modest planificate. Daca s'a planificat pentru 1955 o productie medie la hectar de 650 kg., pentru 1951 se prevazuse o productie globala de 68.000 tone, ceeace inseamna o productie medie de numai 450 kg. bumbac brut la hectar. Cat de modeste sunt aceste obiective reiese nu numai din comparatia cu unele randamente la hectar mentionate in presa comunista, care, avand un caracter record, ar putea fi explicate prin intrunirea unor conditiuni exceptionale. Un calcul teoretic, dar nu lipsit de baza reala, socotind un numar de 100.000 plante de bumbac la hectar si o medie de numai 3 capsule de fiecare planta ajunsa la coacere inainte de prima bruma, duce la o productie medie de 3 grde 900 kg. la ha. (fiecare capsula avand o greutate medie de 3 gr.).

Randamentele atat de scazute la hectar ar putea fi una din explicatiile renuntarii momentane la extinderea suprafetelor cultivate cu bumbac. In ultimii doi ani, regimul pare sa isi concentreze eforturile in directia maririi productiei medii. Se urmareste in primul rand raspandirea cunostintelor necesare cultivarii acestei plante, deosebit de pretentioasa in conditiile climatice din tara noastra. Controlul executarii lucrarilor de intretinere devine cu fiecare an mai efectiv. Dar, in acelas timp, pe linia enuntata la Moscova de urmasii lui Stalin se incearca si trezirea interesului taranimii prin ceeace s'a numit „cointeresarea ei materiala". Incepand din anul trecut, edictarea unui nou regim pentru contractarile de predare a recoltelor de bumbac se incearca trezirea interesului cultivatorilor pentru aceasta cultura. Ca si in cazul celorlalte plante industriale, suprafata cultivata cu bumbac este scazuta din suprafata totala de teren arabil care este luata ca baza pentru stabilirea categoriei de cote obligatorii de predare. In al doilea rand, cultivatorii care au obtinut si au predat o recolta de cel putin 70 la suta din media stabilita pe raion, primesc gratuit samanta. Deasemenea, cultivatorii care predau o cantitate de bumbac care depaseste 70 la suta din productia medie la hectar stabilita pentru raionul respectiv, au dreptul la o prima, care ajunge pana la 10 lei de fiecare kg., in cazul cand predarile de recolta depasesc cu peste 20 la suta cantitatea de baza fixata la 70 la suta din productia medie la hectar, planificata pentru raionul respectiv. Un alt avantaj prevazut in regimul de contractare a bumbacului este dreptul de a cumpara la preturi reduse in magazinele de stat, fire de bumbac, tesaturi, porumb si soda caustica. Totodata, preturile de achizitie a bumbacului sunt relativ ridicate in raport cu preturile fixate pentru produsele colectate in cadrul colectarilor obligatorii sau de cele fixate pentru achizitiile libere prin cooperative. 1 kg. de bumbac puf, clasat superior este platit la pretul de 5 lei per kg., iar calitatea I-a lei 3,30.

Mentionam mai sus rezistenta taranimii fata de aceasta cultura si o motivam prin nerentabilitatea ei. Afirmatia aceasta se poate acum justifica. Pe de o parte, avantajele acordate pentru cei care obtin o recolta sporita sunt numai aparente, acordarea lor fiind in functie de productia planificata pentru raionul respectiv. Dar, in timp ce productia medie era prevazuta abia pentru 1955 la 650 kg. la hectar, media fixata in 1953 pentru raionul Lehliu era de cca 1.000 kg. la ha. Prea putini cultivatori reusesc astfel sa obtina o recolta egala cu 70 la suta din media stabilita pe raion.

Nu trebuie uitat, pe de alta parte, ca intreaga recolta de bumbac trebuie predata statului la preturile oficiale, putand in schimb sa cumpere la preturi oficiale, numai o contitate redusa de cate, 40 kg. de porumb pentru fiecare 100 kg. puf de bumbac predat, trebuind in acelasi timp sa plateasca samanta daca un inghet primavara, cateva zile de seceta vara sau o bruma timpurie toamna, i-au compromis partial recolta, sa plateasca in toate cazurile ingrasamintele fara de care nu poate spera intr'o recolta ridicata, precum si lucrarile de araturi facute de S.M.T. In ce priveste munca pe care trebuie sa o depuna, el trebuie sa faca 4 - 5 prasile precum si alte lucrari ca insamantarea golurilor, raritul, ciupitul, carnitul. Iar pentru a-si procura malaiul pentru consum, cat mai are nevoie in afara de cel procurat la preturi reduse, trebuie sa plateasca pretul pietei libere, cca 3,50 lei 1 kg. de malai, dupa cum se vede ceva mai mare decat pretul obtinut pentru bumbacul de calitatea I-a. Cultivand porumb, o recolta cu mai putine riscuri in partea de Sud a tarii, se poate obtine o recolta suficienta, care dupa predarea cotelor obligatorii (relativ mici pentru taranii cu pamant putin) sa asigure hrana familiei si eventual un mic surplus spre a fi vandut pe piata libera. Aceste considerente ne fac sa credem ca si noul regim „contractual" va da prea putine rezultate in ce priveste marirea suprafetelor cultivate cu bumbac si a randamentelor la hectar.

In sectoarele gospodariilor de stat si colective, unde problema este mai simpla, guvernul neavand decat sa „planifice" aceste unitati socialiste cu o anumita suprafata, intervin alte dificultati. Este probabil ca, in ce priveste gospodariile de stat, limita terenurilor potrivite pentru aceasta cultura a fost deja atinsa : gospodariile de stat cultiva cca 40 la suta din intreaga suprafata cultivata cu bumbac. In plus, gospodariile de stat au mari dificultati in recrutarea manii de lucru si aceeasi situatie se gaseste si in gospodariile colective. Numeroase cazuri de compromitere a recoltei din cauza lipsei de mana de lucru sunt mentionate in fiecare an in presa comunista.

Urmand si in aceasta privinta linia de servilism fata de Uniunea Sovietica, s'au introdus fara niciun discernamant soiuri sovietice de bumbac. Se incearca acum repararea acestei greseli prin lucrari de aclimatizare, de selectare si de incrucisare a soiurilor existente, astfel incat sa se obtina plante mai bine adaptate climei noastre. Se incearca, totodata, si o ameliorare a plantelor care au o fibra mult prea scurta, de 20 - 25 mm. Se mai incearca obtinerea unei specii specii mai precoce, dar a carei fibra sa ajunga la o lungime de cca 30 mm., fibra care este inca foarte scurta.

In legatura cu industrializarea bumbacului trebuie mentionata construirea unui numar de statiuni de egrenat bumbacul, al caror instalatii au fost in parte fabricate in tara, in parte importate din Uniunea Sovietica.

Capacitatea filaturilor a fost deasemeni considerabil marita, atat prin inmultirea numarului de fuse la cele existente, cat si prin construirea altora noi, ca acelea dela Botosani si Iasi sau ca acelea actualmente in constructie la Ploiesti si Arad.

TEATRELE DE PAPUSI

Numarul relativ mare de teatre de papusi, in total nouasprezece, care functioneaza actualmente in Romania, pare surprinzator la prima vedere. Nu preocuparile artistice explica insa solicitudinea regimului pentru acest gen de arta, ci functiunea, care revine teatrelor de papusi in cadrul aparatului de educatie si propaganda. Marionetele nu sunt un prilej de distractie pentru cei mici. Rolul lor este sa faca educatia comunista a copiilor, mai ales a celor de varsta prescolara. Adresandu-se imaginatiei lor, atragandu-i prin farmecul de basm al unei lumi inchipuite, care se realizeaza in fata lor, se imprima in mintile fragede anumite imagini despre lume, asa cum regimul comunist le falsifica sistematic. Se produc astfel impresiuni, care mai tarziu sa influenteze din subconstient intreaga viata a copilului. Programul teatrelor de papusi este formulat in modul urmator : educarea copiilor in spiritul dragostei fata de patrie si popor (prin care nu se intelege altceva decat actualul regim comunist), fata de partid si comunisti, in spiritul internationalismului proletar, al dragostei fata de munca si de cei ce muncesc, in spiritul dragostei fata de colectiv si al urii fata de dusmanii copilariei lor fericite.

Pentru a-i educa in acest spirit, tematica pieselor este insa foarte simplista si nu se ridica mai sus de nivelul unor vulgarizari sociologice. Se prezinta de pilda pe scena animale care duc lupta de clasa intre ele sau care declama lozincile zilei. Este insa indoielnic ca aceste piese didactice reusesc sa realizeze efectul urmarit. Semanand prea mult a lectie, simple ilustrari de teme date, scrise fara talent si intr'o limba inexpresiva, ele fac prea putina impresie asupra copiilor.

(Continuare in pag. 12)

DE ZIUA LEGIUNII

La 24 Iunie se implinese 28 de ani dela intemierea Legiunii. Lauda si recunostinta tuturor acelora cari mai pot sarbatori, fie in intimitatea constiintei lor, fie in sedinte solemne, aniversarea acestui inceput de era noua pentru destinele neamului romanesc. Deasupra tuturor urgiilor din tara si deasupra atator furtuni, cate s'au abatut asupra noastra, a celor din pribegie, planeaza si se inalta, mereu mai vie, mai luminoasa si oarecum purificata de tot ceeace nu-i apartinea in esenta si structura, Legiunea, cu intreg complexul ei de vieata.

E aproape un miracol sa vezi cum a dainuit aceasta miscare atator incercari cumplite. Atatia misei si atatea forte vrajmase, vadite ori ascunse, i-au sorocit moartea, fara ca s'o poata rapune. Ca o corabie in mijlocul unei mari agitate. Tocmai atunci cand crezi c'au inghitit-o valurile, spumease de furie, tasneste mereu deasupra lor, mai clara si mai limpezita decat chiar cristalul acelor ape, ce-si agita doar zadarnicia...

PLASMUITA din durerea unui neam intreg si nascuta din lupte si jertfe, ce nu vor lua sfarsit, si-a amalgamat devenirea cu acea darzenie romaneasca, care i-a fost totdeauna chezasia propriei continuitati in veac.

La inceput a fost cuvantul! Cuvantul Capitanului, intemeietorul ei. Conceptia lui de vieata a devenit conceptul propriei sale miscari: cu fruntea sus, spre inaltimile Cerului, spre Creatorul tuturor celor vazute si nevazute, iar cu picioarele addanc infipte in glia stramoseasca.

Aceasta este pozitia miscarii si a legionarilor cari o compun. Doua coordonate ca fundament al vietii noastre: o linie spirituala, cu toate ramificatiile ei, care-i verticala existentei noastre, si o linie biologica, cu toate consecintele ei istorice, care-i orizontala aceleasi existente legionare.

Aceste coordonate par ca n'ar reprezenta nicio noutate. Ca au mai fost enuntate si chiar traite. Ca-i in ultima analiza insasi conceptia crestina de vieata, veche de aproape doua mii de ani. Ca au mai fost si mai sunt inca societati umane cu exact aceleasi, ori aproape aceleasi coordonate ale vietii. Se prea poate, dar nici noi nu incercam s'o contestam. In raport insa cu ceeace a fost viata romaneasca pe timpul cand aceasta miscare facea pasii primului sau inceput, tendintele in alcatuirea noastra sociala erau atat de opuse acestui concept, incat enuntarea lui a avut pecetea noutatii. In raport cu autenticitatea vietii noastre nationale nu facea decat sa reactiveze, sa invioreze si deci sa reinoiasca o conceptie despre viata si lume, dar in raport cu tendintele clasei dominante a insemnat o adevarata revolutie. Pentru acestia era intr'adevar ceva nou, ceva care chiar daca a mai fost candva si aiceva, nu le convenea. Asa se si explica dece poporul era pentru Legiune si numai suprastructura acestuia, pretinsa clasa conducatoare era impotriva ei, manifestandu-si adversitatea oriunde si pe orice cale.

Identificarea, enuntarea si activarea conceptului de viata legionar, care nu-i altul decat cel autentic romanesc, a fost si a ramas o noutate, jenanta si tulburatoare, nu pentru trunchiul neamului nostru, ci numai pentru vascerile putrede de el.

Noi am fost si suntem reactionari, nu in raport cu neamul, ci in raport cu toti acei cari l-au subjugat politiceste, cari l-au exploatat si l-au umilit.

ACEASTA cu deci noutatea cu care venea miscarea legionara. O noutate care a mai fost, care exista si care vo dainui oricand se vor mai gasi exponenti autentici cari s'o afirme. Ori autenta conceptie, fiindu-ne autentica, se cerea activata in primul rand in lumea acelora ce o aveau doar intr'o forma latenta,(fiecare roman o poarta in subconstientul sau), si numai in al doilea rand in lumea acelora ce n'o aveau, n'o cunosteau si nici n'o intelegeau. In consecinta, conceptul legionar trebuia sa-si verifice valabilitatea nu numai pe plan spiritual, ramanand o simpla enuntare filosofica, ci si pe plan socialistoric. Noi, oamenii, nu suntem numai spirite, ci o materie insufletita. Conceptul pe care, la un moment dat, il formuleaza grauntele de spiritualitate din noi, nu poate ramane de sine statator, sa pluteasca in neant, fara timp si fara spatiu. Trebuie sa existe o corelatie intre concept si plinirea lui. Aceasta este legea existentei noastre ca oameni. Insasi dragostea, morala si credinta, ca orisice alta virtute, nu inseamna absolut nimic, pentru oricare dintre noi, atata timp cat nu este plinita, adica traita si fructificata.

Cum au voit legionarii sa-si verifice valabilitatea conceptului lor pe plan istoric, a constituit de asemenea o noutate. Dar daca pe plan spiritual n'am intalnit prea multa rezistenta, zare si plinire, am intalnit munti de rezistenta si vrajmasie. Putini au fost cei cari au incercat pe plan social-politic, adica de aplicare, de realizare sa ne conteste doctrina, dar foarte multi practicarea ei. Dece? Unii spuneau ca noi insine am fi niste profeti mincinosi. Ca am face cu totul alteeva decat ceeace spunem. Altii afirmau ca n'am avea o doctrina, adica un program. Dar cei mai multi, indiferent daca o spun ori nu, ne-au fost si ne sunt adversari, numai pentruca le-am schruneinat si le amenintam tihna unei vieti mult mai comode pentru ei. Pentru acestia, viata nu are niciun rost etic. Ei nu traiesc in baza vreunei credinte, nici in functie de vreo doctrina. Socotesc viata un accident intr'o eternitate neagra, fara inceput si fara sfarsit. Viata? Nimic alteeva decat biologie. Orice deranjament in tihna acestei vieti il supara si ii infurie cum se infurie orice animal, trezit din somn, ori deranjat in lenevirea lui placida.

E drept ca ne-am ridicat si impotriva acestora, fie ca aveau vreo alta conceptie despre viata, fie ca n'aveau niciuna, dar atitudinea legionara a fost in primul rand afirmativa. Am fost in primul rand pentru ceva si numai in al doilea rand contra a ceva. Am fost in primul rand pentru stilul de viata romanesc, pentru omenia si dreptcredinciosia lui, pentru tot ceeace ii este lui specific, si numai in al doilea rand impotriva acelora cari nu le aveau, ori le subminau pe acestea.

Nu ne-am nascut din negatie, ci din afirmatie. Iar aceasta afirmatie a prins radacini. A avut ecou in sufletele si constiintele tuturor acelora cari gandeau si simteau la fel cu acela care pronuntase cuvantul. Lui s'au alaturat, la inceput putini, apoi mereu mai multi. Acest cuvant a dat cu timpul nastere unui curent. Un curent de opinie. O stare de spirit. O comuniune sufleteasca de credinti si aspiratii identice. O identitate de destin. Acest curent a rupt in drumul sau si bune si rele, intocmai ca un rau de munte umflat de abundenta apelor de ploaie. Dar cu timpul avea sa lase in drum, sau sa sedimenteze pe fundul albiei ce isi croise, tot ceeace tulburase cristalinul apei de izvor. Cate ploi si furtuni n'au tulburat si apele torentului legionar? Dainuirea lui n'a depins insa decat de dainuirea primelor lui isvoare. Iar acestea vor dainui cat va domni spiritul in lume, caci au fost si au ramas de esenta spirituala.

DAR LEGIUNEA n'a ramas numai un simplu curent de opinie. Inca din timpul primelor inghebari organizatorii, pe masura ce se inmulteau cuiburile, se formau garnizoane si se creau organizatii judetene, corpuri si alte institutii legionare, nu se mai putea vorbi de un curent de opinie legionara, ci de o miscare legionara. O miscare care s'a nascut robusta si care traeste. Care traeste vie si neinfricata, in ciuda tuturor acelora cari i-au prezis de mult pieirea. Darza si mandra ca un stejar, a carui noua infrunzire deabia asteapta topirea zapezilor si trecerea noptilor lungi si reci, ale unei ierni ce pare ca a uitat sa se mai termine.

Daca multi dintre noi au putut trece muntele suferintii, multi au cazut in padurea cu fiare salbatice. Dar toti cei ce vor supravietui celei mai crunte dintre incercari: mlastina desnadejdii, vor avea marea satisfactie a plinirii lor legionare. Nu stiu cati si cari dintre muritori pot concepe o satisfactie mai mare decat aceea a rodirii, a inmultirii talantului primit si deci a plinirii lui ca om. Ceeace stim insa cu totii, este plinirea multora dintre noi, cari ne-au fost fie comanddanti, fie camarazi. Nu stim deasemenea cu preciziune cat va dainui aceasta miscare si nici care etapa o porcurgem astazi, daca suntem inca in fase, in tineretea ei, ori am intrat deja in faza ei de maturizare. Ceeace stim insa, cu destula certitudine, este ca destinele ei depind in mare parte si de noi, aceia cari vorbim in numele ei si o reprezentam. Nu-i suficient sa-i cunoastem obiectivele finale, cu atat mai putin numai sa le propagam. Trebuie sa ne identificam preceptelor ei. Trebue sa traim cu intensitatea tineretii intreg acest fenomen legionar, nu numai pentru adevarata noastra plinire, ci si pentru castigarea acelora in numele carora fluturam steagul unui destin romanesc mai bun, mai drept si mai frumos.

SA NU UITAM ca atat volbura tineretii noastre, in perioada inceputului legionar, cat si perseverenta in efort, tenacitatea si darzenia de care am dat dovada in acesti aproape treizeci de ani, acest eroism de durata, nu poate fi decat premiza unei binemeritate mandrii nationale. Destul au facut altii, pana la miscarea legionara, istorie cu noi si in numele nostru. Din tot trecutul nostru istoric, nu ne-a placut mai mult epoca unui Mircea, ori Brancoveanu; a lui Stefan cel Mare, ori Mihai Viteazul? Nu ne dam seama ca, chiar in epoca noastra, in timpul celui mai salbatec materialism, am fost unii dintre putinii promotori ai spiritualitatii in lume? Iar in materie politico-sociala am fost fost niste precoci? In timp ce in Vest destinele popoarelor erau conduse de oameni intre 50 si 80 de ani, in Romania un singur om, in floarea varstei, decidea de soarta unui neam intreg. In 1937, Victor Puiu Garcineanu scria despre Capitan:

> „Verificarea obiectiva a celor spuse pana aici, a marilor lui insusiri, a puterii lui creatoare, a organicitatii faptelor sale, sta in observatia isbitoare ca, de vreo sase ani incoace, desi omul acesta n'are nicio calitate oficiala in tara, politica oficiala a tarii romanesti a incetat sa se invarte, cu toate evenimentele ei importante, ca simple reflexe in jurul faptelor sale.
>
> Pentruca numai faptele sale sunt organice colectivitatii romanesti.
>
> Numai faptele sale sunt esentiale destinului romanesc."

A fost posibil sa rasturnam o lume, cand inmarea noastra majoritate nu depaseam inca varsta de 30 de ani. Chiar si inainte de 1940, dar mai ales cu ocazia guvernarii de atunci au trebuit modificate legi, caci unii dintre noi nu aveau inca un minimum de varsta, prevazuta de lege, pentru ocuparea unor posturi in viata publica. Iar cine afirma ca legionarii au obosit, sunt istoviti, ori au imbatranit la varsta de patruzeci si ceva de ani, exprima un mare neadevar. O dezic toti cei cari au depasit aceasta varsta si cari au purtat ori conduc inca actiuni, care in deobste sunt apanagiul varstei din jurul a douazeci de ani. Si azi, la patruzeci de ani, ca si ieri, la douazeci, legionarii infrunta cu aceeasi barbatie atat tentatiile, cat si deceptiile, pe care le intalnesc in aceasta viata, supusa necontenit incercarilor de tot felul.

Traian Puiu

POLITICIENI ȘI REFUGIAȚI

O scrisoare și un răspuns

In „Romania Muncitoare" a aparut scrisoarea unui tanar muncitor roman din Trieste, Ioan Drimbea, in care acesta povesteste, in cuvinte simple dar pline de inteles, odiseia vietii lui, analoaga cu a multor romani refugiati: plecat din tara in 1952, a ajuns in mainile U.D.B.-ei si, dupa multe suferinte, a sosit la Trieste. „Maine", scrie Dl Drimbea, „2.V.1955, cu mare regret plec in Chile (America de Sud), impreuna cu fratele meu Vasile si inca alti 6 Romani (cu Drimbea Ioan, Drimbea Vasile, Bohus Florian, Schuler Andrei, Siclovan Iosif, Chis Vasile si Popa Constantin cu sotia Maria)".

„Ce ne determina sa plecam din Europa?

„De cand ma gasesc aici in lagar la Trieste, nimeni din conducerea emigratiei romanesti nu ne-a pus intrebarea ce vrem si cu ce idei ne-am parasit tara. Ceeace ni s'a spus aici este sa emigram cat mai repede spre Australia sau America, daca nu vrem sa ajungem in lagarul Fraschete (Italia)".

Patania tanarului Drimbea si a celorlalti Romani cari azi navigheaza spre indepartatul Chile nu constituie un caz izolat in istoria refugiului romanesc. Mii de Romani a trebuit sa paraseasca Europa in aceleasi conditiuni: siliti sa plece dela Triest, avand de ales intre detentiunea intr'un lagar italian sau emigrarea la capatul lumii. Multi dintre cei plecati ar fi voit bucuros sa ramana in Europa, sa-si gaseasca aici de lucru, sa serveasca intr'o forma sau alta cauzei romanesti, aflandu-se mai aproape de tara. Fiecare din acesti romani aduce cu ei o particica din durerea tarii, au suferit si au fost martorii dramei care se desbate sub mii de aspecte intre poporul romanesc si asupritorii lui. Fiecare din acesti romani, de orice conditie sociala ar fi, reprezinta un plus de forta pentru exil. Desigur ca dintre Romanii refugiati sunt unii cari vor sa-si piarda urma in Occident, satui de chinurile ce le-au indurat in tara. Dar, cei mai multi, cum este si cazul acestor tineri, impinsi sa plece in Chile, nu se pot desparti cu inima usoara de vatra parinteasca.

Tanarul Ioan Drimbea se intreaba cu mirare si durere de ce nimeni din „conducerea emigratiei romanesti" nu s'a interesat de soartea romanilor din Trieste. „Romania Muncitoare" se mutumeste sa reproduca scrisoarea tanarului muncitor, fara a-i da raspunsul cuvenit. Cum chestiunea ridicata de Ioan Drimbea nu este o chestiune oarecare marunta, fara importanta, ci priveste soartea a mii de Romani, ne folosim de acest prilej ca sa ne infatisem punctul nostru de vedere.

Alungarea peste Ocean a Romanilor din Trieste nu e intamplatoare. E o politica ce se duce cu ei. Dislocarea lor din Europa se face cu asentimentul tacit al asa zisului nostru „Comitet National". Reprezentantii Comitetului National la Trieste nu aveau alt interes pentru Romanii refugiati decat sa aleaga cativa dintre ei pentru reteaua Cretianu, iar pe ceilalti sa-i expedieze cat mai repede peste Ocean.

Romanii din Germania

Politica de dislocare si slabire a rezistentei romanesti din Europa occidentala, urmarita de anumite sfere romanesti din exil, in colaborare cu anumite sfere straine, se poate observa inca din 1945. La sfarsitul rasboiului se aflau in Germania si Austria peste 12.000 de „Romani, proveniti din fosta armata nationala dela Viena si din alte grupe de refugiati, veniti in Germania dupa 23 August. Un capital uman valoros nu numai sub aspect numeric — intreaga emigratie romaneasca de astazi numara abia 15.000 de suflete — ci si ca formatie politico-spirituala pentru faza de lupta anticomunista, care se deschide in istoria Europei. Acestia, casi romanii de astazi dela Trieste, nu s'au bucurat de niciun sfat, de nicio asistenta sufleteasca din partea acelor diplomati sau politicieni romani cari, pe acea vreme, erau singurii cari aveau un cuvant de spus la aliati. Dimpotriva, li s'a recomandat sa se intoarca in tara, pentruca Occidentul „nu are nevoie de fascisti". Lipsiti de orice orientare si momiti, de alta parte, de comisiile de repatriere venite din tara cu promisiunea ca „nu li se va intampla nimic", evident ca cei mai multi soldati, ofiteri sau simpli refugiati au preferat necunoscutului din Occident intoarcerea acasa. Cine a pierdut si cine a castigat din inapoierea in tara a peste 10.000 dde Romani se vede clar astazi. Emigratia romaneasca este cea mai slab reprezentata numericeste intre toate emigratiile rasaritene. Si totusi se afirma cu destula energie si prestigiu. Nu ar fi fost mai bine daca forta, calitatea combativa si talentele celor 10.000 de Romani ar fi ingrosat randurile miscarii romanesti de rezistenta din Occident, in loc de a ingrosa randurile puscariasilor din lagarele si temnitele comuniste din tara?

Romanii cari au refuzat sa se intoarca in tara, din cauza mizeriei in care traiau indata dupa razboiu, au cautat sa-si intocmeasca o noua existenta in celelalte continente. Faptul era inevitabil. Daca cercetam insa ce atitudine a luat grupul de „conducatori ai emigratiei", fata de Romanii amenintati de o indoita instrainare, si fata de tara lor si fata de Europa, constatam acelasi desinteres calculat. Comitetul National dela Washington s'a multumit sa-si delege reprezentanti nealesi si nedoriti de niciu colonie romaneasca si, cu aceasta prezenta strict formala, s'a considerat eliberat de orice obligatii. Tot ce s'a realizat de grupurile romanesti emigrate peste Ocean, in domeniul culturii, in raporturile cu celelalte emigratii, in apararea drepturilor si libertatilor romanesti, este exclusiv opera acestor refugiati. De cele mai multe ori au avut de luptat si cu ostilitatea reprezentantilor oficiali. Ce s'ar fi ales de intreaga propaganda romaneasca in cei zece ani de exil, daca n'ar fi existat reactia salutara a comunitatilor romanesti din Australia, Argentina, Brazilia, Venezuela, Chile, Noua Zeelanda, Canada si Statele Unite? Eforturile acestor comunitati incomodau pe oficialii dela Washington, nu numai pentruca nu se facea in numele lor, ci mai ales pentruca contravenea liniei lor politice, care urmarea potolirea agitatiei anticomuniste a exilului, reducerea ei la o expresie inofensiva, cu caracter diplomatic.

Noii refugiați

Golurile lasate in Europa de catre Romanii inapoiati in tara, si de catre Romanii plecati peste Ocean au inceput sa fie umplute partial cu Romanii refugiati dupa 1948. Era un moment bine venit ca vechile erori sa nu se mai repete. Triest, punctul de colectare al Romanilor refugiati din Jugoslavia, trebuia sa adaposteasca si o centrala romaneasca de indrumare a refugiatilor, care sa aiba legaturi in toate tarile Europei. Cine dintre refugiati voia sa ramana in Europa, trebuia sa gaseasca la reprezentantii oficiali sprijin si indrumare. Este adevarat ca multi romani veniti prin Jugoslavia au reusit sa se stabileasca in Europa, dar nu prin bunavointa organelor locale ale Comitetului National, ci prin propriile lor legaturi sau cu ajutorul altor institutii. Ceilalti au patit ca tanarul Drimbea, zorit sa aleaga intre lagar si emigrare.

Tarile marginale cortinei de fier nu sunt bucuroase de refugiati. Aceste tari doresc sa scape cat mai repede de ei. Nu putem decat regreta aceasta lipsa de solidaritate crestina in fata puhoiului comunist. Dar, insfarsit, e treaba lor sa o faca. Intelegem si pe aliati, cari nu vor sa isi complice la infinit existenta cu aceasta fauna nedorita, mesagerii unor tari pe cari le-au tradat, mai ales acum cand le surad afaceri spectaculare depe urma coexistentei. Dar atitudini analoage din partea acelora cari pretind ca reprezinta exilul nu pot fi interpretate decat in sensul ca secundeaza, prin nepasarea lor, asvarlind la periferiile lumii sute si mii de romani, acele cercuri occidentale cari vor sa realizeze coexistenta pe baza statu-quo-ului european.

Soartea emigraților

In tarile unde au emigrat: Statele Unite, Canada, Australia, America de Sud, refugiatii romani sunt supusi la o noua presiune, cu scopul de a-si uita de vechea lor tara. Atata vreme cat statutul lor este provizoriu, li se da voie sa se afirme ca purtatorii de cuvant ai neamului lor, sa se organizeze in asociatii si sa participe la manifestatii romanesti. Dar de indata ce si-au luat cetatenia statului respectiv, incep avertismentele din partea autoritatilor: li se spune ca ei sunt acum cetatenii altui stat; sa se deprinda deci a fi mai putin romani si a se gandi mai mult la interesele statului care i-a adoptat. Aceste tari fac gresala sa confunde pe refugiatii de astazi cu emigrantii obisnuiti. Ele profita de exodul din Europa rasariteana pentru a-si mari propria lor capacitate de lucru si prea putin tin seama de framantarea sufleteasca a refugiatilor. In lupta dintre Est si Vest, experienta politica a refugiatilor si valoarea lor umana ar trebui folosite in serviciul cauzei comune, impacand aspiratii lor cu interesele statului care i-a adapostit.

Fata de toate aceste obstacole in calea afirmarii romanismului exilat, unele provocate de o politica daunatoare neamului, altele impuse de situatiile in care au ajuns in tarile straine, refugiatii romani nu se pot orienta decat dupa propria lor constiinta. Nici nepasarea conducatorilor, nici departarea de tara sau de Europa, nici grijile vietii si nici teama de a pierde o cetatenie, oricat de prestigioasa, nu ii poate opri de „a se agita" pana cand poporul romanesc isi va recapata libertatea.

După eliberare

Ce se va intampla cu Romanii refugiati dupa eliberarea Romaniei? Unii dintre ei, manati de dorul de patrie, se vor intoarce in tara. Altii, cari si-au cladit rosturi statornice in tarile streine, e de presupus ca vor prefera sa ramana pentru toata viata in ele. Dar nici cand vor suna clopotele invierii neamului romanesc, romanii — cetateni ai altui stat — nu trebuie sa se considere total deslegati de orice obligatie fata de neam. Ei pot fi cetateni ai altui stat fara a-si pierde nationalitatea. Legatura de stat nu poate lichida legatura de sange. Ei raman si mai departe membri ai comunitatii nationale carpato-danubiene, desi interesele lor se impletesc strans astazi cu ale natiunii care i-a adoptat.

Renuntarea la apartenenta lor etnica nu le-o poate cere nici un stat din lume. Ar fi o cerinta care contravine drepturilor elementare ale omului. A fi roman e o stare de spirit. Nu e un accident, nu e o intamplare. Nu poti deveni ceeace nu esti decat cu pretul de a-ti schim-

(Continuare in pag. 12)

ESTE MOSCOVA LA RĂSCRUCE DE DRUM?

De catava vreme, regimul Hrusciov-Bulganin cauta sa impresioneze lumea cu gesturi senzationale, dozate crescand si repetate la scurti intervale de timp: tratatul de pace cu Austria a fost semnat la 5 Mai a.c., de Rusalii s'a produs vizita „de impacare" cu excomunicatul Tito la Belgrad — comparata de unele guri rele cu umilirea dela Canossa — iar recent de tot a fost invitat la Moscova cancelarul Adenauer pentru a discuta, peste capul satelitilor din Berlinul de Est, o normalizare a raporturilor intre Uniunea Sovietica si Republica Federala Germana. Aceste sunt etapele principale ale politicii moscovite „de pace" din ultima perioada, care tinteste sa-si consolideze propria stapanire in tarile satelite din Europa, fie printr'un cordon de state neutre deacurmezisul continentului nostru, fie printr'o organizare federativa a Bazinului Dunarean sub patronajul direct si controlul Cremlinului, care si-a insusit astfel tot ce-i poate conveni din actiunea restaurativa a rivalului sau secular in Sud-Est. Deocamdata insa, proiectele nu au ajuns inca sa prinda consistenta, asa ca pana in prezent nu sunt decat simple desiderate.

Tatucul Stalin a uimit si el lumea cand a incheiat faimosul pact de neagresiune cu Hitler la 23 August 1939; cu acea ocazie a avut insa grija sa puna mana imediat pe gajuri reale si lucrative ca Tarile Baltice, Polonia, Bucovina de Nord si Basarabia, adica un castig teritorial net de 436.000 km.p., cu peste 25 milioane locuitori, si sa obtina daramarea cordonului sanitar, care a ferit Europa pana atunci de agresiunea sovietica. Cu toate acestea, tratatul senzational in chestie nu i-a cazut nici el bine, caci s'a intors foarte curand impotriva sa si l-a impins, dupa data fatidica de 22 Iunie 1941, chiar pana la marginea prapastiei. Deabia ajutorul masiv al Statelor Unite in momentul decisiv l-a scapat dela o pieire sigura. Drept multumire, despotul intunecat din Kremlin a inaugurat, dupa retragerea fortelor americane din Europa si demobilizarea lor precipitata, o politica de dusmanie si de provocare a Occidentului dornic de pace, cunoscuta sub numele de razboiu rece, care a culminat in blocada Berlinului si in atacul impotriva Coreei de Sud. Prin actiuni de surpriza, executate cu nemaipomenita brutalitate, ca, de pilda, impunerea guvernului Groza la Bucuresti, inainte chiar ca cernecala semnaturilor, puse pe acordul dela Yalta, sa se fi uscat, Stalin a uzurpat stapanirea Centrului si Sud-Estului European, transformandu-le in viitoarea baza de atac pentru a implini, in versiune comunista, dorinta mistica a lui Dostoievski — cea mai reprezentativa si mai mare figura a literaturii ruse si a pseudo-mesianismului imperialist moscovit, care ar fi spus candva: „Toti oamenii trebuie sa devina rusi".

Actuala politica a Kremlinului tine sa dea impresia, mai ales prin metoda tratativelor, ca se afla in contrast direct cu linia urmarita de Stalin, cel care a pus in practica pe plan international, timp de doua decenii, sfaturile autocratului nebun Paul I, care spunea fiilor sai: „Tineti minte, oamenii trebuie sa fie tratati ca si cainii." Turbatul tar a fost sugrumat in noaptea de 23 spre 24 Martie 1801, in dormitorul sau, de unul din membrii complotului ofiterese, care obtinuse adeziunea si sanctiunea prealabila a lui Alexandru I, fiul si mostenitorul la tron, tarul care ne-a rapit Basarabia in 1812. Stalin insa s'a sfarsit de „moarte buna", dupa o congestie cerebrala, sincer deplans, ca un adevarat parinte, de toti acolitii adunati in jurul patului sau; dintre ei nu lipseste astazi decat Beria, condamnat intre timp la moarte fiindca „a conspirat cu strainatatea". Dupa ce s'a retras si Malenkov pocait in cort, recunoscandu-si in public greselile, mostenirea intunecatului oset din Caucaz a trecut, „fara alte complicatiuni", in mainile lui Hrusciov, vicleanul ucrinean, despre care se spune ca energia sa brutala depaseste mult calitatile sale intelectuale; el este ajutat de maresalul „onorific" Bulganin, laudat ca bun organizator si ca oportunist verificat in multe ocazii, care pana acum a stiut sa-si strecoare ciocul reprezentativ cu desavarsita arta si netulburata placiditate intre clanurile indarjite si inclestate in lupta de exterminare. Probabil ca mai ales sub influenta acestuia, mai mult decat a lui Molotov — „ciocanul" meticulos, birocrat si pedant, asezat de Stalin in fotoliul ministerului de externe ca executant servil, tocmai in momentul cand a pasit la agresiuni externe — politica moscovita si-a schimbat metoda, pentru a demonstra lumii ca, in pofida tuturor aparentelor, Sovietele stiu totusi sa-si pastreze masura si ca doamna de Staël nu a avut dreptate cand a sustinut, la inceputul veacului trecut, ca, „in Rusia daca telurile nu sunt atinse, ele sunt in schimb totdeauna depasite".

Oricum, Kremlinul face impresia ca da inapoi si revine la politica mai supla, practicata de Litvinov, care a servit, in aparenta, colaborarea internationala si securitatea colectiva in cadrul fostei Societati a Natiunilor dela Geneva. Asa a adormit vigilentele, a rupt cercul de suspiciune in jurul Uniunii Sovietice, deschizandu-i posibilitatea sa practice acele manevre cinice, care au culminat in tratativele fatarnice dela Moscova cu Marea Britanie si Franta, din primavara anului 1939, in timp ce se pregatea, pe ascuns, incheierea pactului de neagresiune cu Hitler, pentru a declansa ultimul rasboiu mondial ce urma sa se solduze atat de favorabil pentru Uniunea Sovietica.

Dar revenirea actuala la calm, dupa perioada de delir agresiv stalinist, nu poate fi explicata numai ca o sarada a oamenilor dela carma Kremlinului, ci trebuie sa aiba cauze mai reale si mai adanci; probabil ca afirmatiunile unora din specialisti, care vorbesc de o apropiata criza de stat a sovieticilor, nu sunt complet lipsite de temei, fiindca Moscova nu da inapoi, chiar numai in mod trecator, decat cand e constransa de imprejurari. Superioritatea, mai ales pe taram politic si diplomatic, a Occidentului nu este atat de evidenta, incat sa indreptateasca pe deplin — asa cum vor sa anticipeze cu prea multa usurinta nenumarate glasuri din lumea libera — aparenta de reflux moscovit dupa o era de flux care a inundat Europa si Asia cu valuri pustiitoare si ucigatoare. Cand insa factori de slabiciune o silesc sa dea inapoi, Rusia nu pregeta sa faca acte chiar de umilinta, ca faimoasa cerere de iertare a lui Petru cel Mare la Marele-Vizir, dupa infrangerea dela Stanilesti, ca sa scape din impas, pe care am reprodus-o intr'un numar trecut. De cele mai multe ori adversarii astfel maguliti se lasa inselati de o duplicitate si pocainta surprinzatoare pentru a constata uluiti, dupa un timp, ca se afla din nou in fata unui nou val de agresiune moscovita, mult mai amenintator decat cele din trecut. Dupa cum a imprumutat forma despotica de stat dela Mongoli, tot asa Moscova a preluat si tactica retragerilor simulate, folosite de toate hoardele nomade navalitoare, pentru a zapaci, nimici si macelari armatele si populatiile centrelor de cultura, transpunand-o pe taram politic si adaptand-o intr'una impreujrarilor sau conditiilor de moment. Aceasta tactica Kremlinul o poate aplica cu atat mai usor, cu cat un recul intr'o parte corespunde, de fapt, unui avans in alta parte. Jocul de pendulare intre Nord si Sud, intre spatiul baltic, gurile Dunarii si Stramtori, sau intre Apus si Rasarit, intre atacuri impotriva Europei si anexiuni in Asia, constituie ritmul istoric de viata moscovit dela inceputurile sale ca stat. O populatie rurala in vesnica miscare, necontenit aflata pe drumuri — fenomen ce nu-si gaseste asemanare decat in transhumantele periodice ale ciobanilor sau in inaintarea pionierilor spre Vest din epoca de colonizare a Statelor Unite — este substratul potrivit ce ingaduie carmuitorilor din Kremlin sa mute intr'una hotarele imperiului rus intr'un fel asemanator cu nomazii care largeau aria stapanirii lor pe seile cailor. O asemenea continua expansiune este usurata atat de configuratia geografica a spatiului rus fara hotare naturale, cat si, mai ales, de forma despotica de stat, dusa la exces. Inca din secolul al 16-lea, strainii au remarcat puterea absoluta neobisnuita a suveranului moscovit. „Tarul vorbeste si cu asta chestiunea este rezolvata. Viata si fericirea atat a laicilor cat si a clericilor, a nobilimii si a negustorimii, depinde exclusiv de vointa sa nemarginita. Tot ce face e bun, de pare ca ar fi vorba de un zeu: el nici nu stie macar ce e contrazicerea, fiindca rusii sunt convinsi ca stapanul executa porunci ceresti", raporteaza un sol occidental curtii sale. Teofan Procopovici, sfetnicul pentru chestiuni eclesiastice al lui Petru cel Mare, confirma la randul sau asertiunea de mai inainte, afirmand: „Dumnezeu este stapanul lumii; tarul e stapanul tarii sale. In domeniul care i-a fost dat, el poate creea, ca si Dumnezeu, tot ceeace vrea." E deci plausibil ca Stefan cel Mare, Domnul Moldovei, ar fi repetat adeesori, „stapanul moscovit isi largeste granitele sale, stand acasa, in timp ce eu deabia pot prididi cu luptele si cu lucrul pentru a-mi pastra hotarele", dupa cum sustine Sigismund de Herberstain in celebra sa carte „Moscovia", dedicata in 1549 imparatului Ferdinand I al Austriei, contra-petitorul lui Ioan I. Zapolya la coroana Ungariei, contemporanul, aliatul si adversarul lui Petru Voda Rares, caruia Soliman al II-lea Magnificul i-a rapit gurile Dunarii si Bugeacul. Iar Alexandru Herzen-Jakolev, precursorul socialismului rus si unul din stalpii miscarii occidentaliste, definea in 1853 Rusia cu urmatoarea imprecatie: „O unitate muta, fara drapel si fara nume, care apare inopinat cu franghia sclavului de gat, batand brutal la portile Istoriei si manifestand pretentii insolite de a mosteni imperiul bizantin, se sprijina cu un picior pe Germania si cu celalalt pe Oceanul Pacific". — „In toate tarile guvernate absolut mai exista totusi clase, anumite corpuri si institutiuni traditionale, care la anumite ocazii obliga pe suverani sa actioneze intr'un fel determinat, punand astfel stavila capriciilor: in Rusia, nimic din toate acestea", spune Nicolae Turgheniev, scriitorul liberal dela mijlocul secolului trecut. De aceeasi parere e si contemporanul sau trecut. De aceeasi parere e si contemporanul sau, emigrantul francez Astolph de Custine, care a venit in Rusia lui Nicolae I sa adune argumente impotriva sistemului democrat si s'a intors pocait, marturisind in 1839: „Aceasta continua idolatrisare a stapanirii ar putea constitui un spectacol distractiv, daca vieata a 60 de milioane de oameni nu ar depinde de omul pe care il am in fata in posa de stapan, ce da poporului sau permisiunea sa respire, ordonandu-i in acelasi timp cum sa faca uz de aceasta deosebita favoare".

Fara indoiala ca regimul comunist nu a adus o indulcire a acestor forme tiranice de stapanire, ci dimpotriva, o inasprire rationalizata si tehnicizata la exces, asa ca virulenta agresiva a crescut intr'o masura nebanuita.

Pozzo di Borgo, ambasadorul tarului Nicolae I la Paris, ca orice corsican smecher, a comunicat in 1830 stapanului sau, ceeace acesta dorea sa auda cu privire la revolutia poloneza si anume: „Insurectia trebuie sfaramata si Polonia rasculata inundata cu toate trupele disponibile in Rusia, pentru a nu se renunta la suveranitatea rusa in Europa si a transforma pe tar intr'un suveran asiatic oarecare". Leon Trotzki, corifeul exclus din gelozia lui Stalin, din panteonul revolutiei ruse, a dat curand dupa preluarea puterii, reteta pentru a se preveni asemenea fatala eventualitate. Ea este vademecum-ul practic al imperialismului mondial moscovit, care respinge principial orice dorinta sincera de co-existenta. „In Asia va trebui sa ne sprijinim pe principiul nationalitatilor, luptand contra dominatiilor straine. In Europa si America, dimpotriva, ar trebui sa conducem lupta proletariatului impotriva burgheziei." Sa nu se uite ca directivele acestui colaborator inventiv si de prima mana al lui Lenin au fost urmate de atunci cu sfintenie potrivit momentelor tactice, de triumviratul celor care i-au rapit mostenirea presumtiva, deoarece prima generatie de epigoni ii era mult inferioara dar mai abila in conspiratie si intrigi personale. Dela Lenin si Trotzky, nici un gest al Kremlinului nu este spontan sau original, ci toate scoase din garderoba verificata a intemeietorilor, fiindca de atunci nu s'a mai putut afirma vreun spirit original: teroarea banuitoare si iscusinta vicleanului tactician Stalin nu a tolerat in jurul sau niciun rival eventual sau virtual, ci numai mediocritati patente, simpli executanti ai vointei sale discretionare si exegeti oportunisti ai crezului marxist, conform intereselor si calculelor momentului.

CARTEA POLITICĂ

Etapele revoluției mondiale

Nu mai departe decat in 1943, titularul catedrei pentru istoria Rusiei dela universitatea din Londra, Hugh Seton-Watson, a publicat o carte, „Europa rasariteana intre cele doua rasboaie", in care condamna fara crutare poporul roman pentru participarea la lupta contra bolsevismului. Cativa ani mai tarziu, in 1951, aparea o alta lucrare a sa, „The East European Revolution", o descriere remarcabila a procesului de sovietizare a tarilor din rasaritul Europei sub ocupatia ruseasca. Revizuirea opiniilor din trecut despre Rusia Sovietica o motiva marturisind, fara inconjur, ca inainte a ignorat atat doctrina cat si practica politica a comunismului.

Din acest moment, interesul istoricului englez pentru problemele comunismului si implicatiile extinderii dominatiei sovietice in lume a fost permanent, fiind considerat astazi unul din cei mai eminenti experti in acest domeniu. Aceasta reputatie e confirmata de ultima opera, „From Lenin to Malenkov", aparuta anul trecut in America.

Titlul cartii e un simplu expedient pentru a incadra o epoca: nu e vorba nicairi de Malenkov si nici de noul curs al acestuia. E o istorie comparativa a comunismului international, incepand cu perioada imediat premergatoare isbucnirii primului rasboiu mondial, in care e analizata strategia generala comunista si tactica aplicarii locale a dictaturii proletariatului, in functie de diferitele climate sociale, economice si culturale.

In afara de ceeace e accidental in reusita revoiutiei bolsevice, Dl H. Seton-Watson o considera in primul rand un efect al starilor inapoiate din Rusia. In aceasta privinta, punctul de vedere al autorului e identic cu acela sustinut cu un secol inainte de Donoso Cortez. Sociologul catolic spaniol a prevazut inca de atunci, in opozitie cu teza clasica marxista, ca primul camp al experientei comuniste va fi Rusia sau alta tara inapoiata. Cauza acestui fenomen nu e rasvratirea maselor desmostenite, care n'au nici macar constiinta de clasa, ci explozia nemultumirii intelectualilor, reprezentand o birocratie mult disproportionata fata de venitul national. Acestia sunt condamnati sa traiasca in conditii materiale precare, pe care, pentru a le schimba, recurg la coruptie sau se ridica contra sistemului social si politic existent. In acelasi timp, Hugh Seton-Watson recunoaste si rolul preponderent pe care l-au jucat evreii in organizarea si conducerea miscarilor socialiste din tarile Europei rasaritene.

Dintre vecinii vestici ai Rusiei, Romania avea sistemul politic si social cel mai asemenator cu al ei. Daca revolutia comunista nu s'a intins si pe pamantul romanesc, faptul s'a datorat unei fericite combinatii a masurilor imediate luate de conducerea statului si a norocului armelor. In 1918, guvernul roman a introdus sufragiul universal si a decretat reforma agrara. Stiind ca mosiile vor fi impartite, taranii au ramas loiali regimului. Chiar contactul direct cu armatele rusesti revolutionare n'a avut nicio influenta asupra moralului lor. Capitularea Rusiei la Brest-Litovsk a fortat Romania sa incheie pacea separata dela Buftea. Cu toate ca impunea conditii economice grele, teritoriul romanesc castiga in intindere prin anexarea Basarabiei. Putin mai tarziu, autoritatea guvernului roman se extindea dincolo de Carpati si entuziasmul national era monopolizat de momentul mare al unirii cu Transilvania si Bucovina.

Sub impulsul acestei euforii nationale, Romania a putut prelua rolul de aparator al Europei impotriva inaintarii bolsevismului. **„In credinta ca apara provinciile castigate contra unei actiuni de recucerire maghiare, ostasii romani au intrat fara crutare sa combata armata rosie ungureasca".**

Desi campania romaneasca in Ungaria e prezentata ca o actiune dictata de interese teritoriale si mai putin de motive ideologice, autorul convine totusi in alta parte ca Romanii au apreciat mult mai just decat puterile aliate efectele in timp ale interventiei lor. Pentru armatele lui Ludendorff si Foch, o expeditie in Rusia din primii ani ai revolutiei ar fi fost o simpla excursie militara. Germanii au fost invinsi, iar popoarele marilor puteri aliate cereau pace si revenirea la normal. Politicienii francezi, englezi si americani s'au temut ca, daca continua sa tina mobilizate armatele, vor pierde alegerile urmatoare. Interventionismul lui Winston Churchill a fost un caz izolat in Vest. Acest factor, al **„repercursiunilor indepartate, n'a operat in favoarea revolutiei unguresti din 1919. Armata romaneasca a fost destul de tare ca sa invinga armata rosie a lui Bela Kuhn, cu tot eroismul acesteia. In timp ce publicul francez si britanic nu credea ca are vreo importanta ce fel de regim e in Rusia, conducatorii romani si-au dat seama ca regimul din Ungaria era de importanta vitala pentru viitorul tarii lor".**

Facand aceste aprecieri pozitive asupra rolului Romaniei in actiunea de indiguire a inaintarii bolsevice in 1919, Dl Seton-Watson face si unele consideratii marginale, in cel mai autentic spirit britanic, aratandu-ne ce politica ar fi convenit cel mai bine egoismului national: **„Cu toate acestea, conducatorii romani au comis o mare eroare. Dupace au rasturnat regimul comunist, pe care il considerau, pe buna dreptate, ca o amenintare, au permis extremei drepte unguresti sa inlature pe socialistii moderati, inlesnaind astfel instalarea la putere a nationalistilor unguri, cei mai implacabili dusmani ai Romaniei".**

Dupa ce pericolul unei interventii externe a incetat, regimul sovietic a trecut la ofensiva propagandistica. La congresul al 6-lea al partidului comunist din 1927, fascismul si social-democratia au fost declarate cele doua arme ale burgheziei impotriva proletariatului. In Germania mai ales a fost lansat sloganul „fascism social", pentru a caracteriza orice organizatie politica anticomunista, avand ca program promovarea doleantelor indreptatite ale muncitorimii.

Agitatia comunista a gasit teren favorabil in tarile din rasaritul Europei. Regimurile pseudo-democratice de acolo au recurs la masuri de represiuni directe, care au intaratat si partea din muncitorime conservatoare. In Romania, guvernul national-taranist din 1929 nu s'a dat inapoi dela represalii brutale, pentru a sfarama greva minerilor din Valea Jiului. Acest tratament neomenos si dificultatile economice crescande **„n'au dus insa la ingrosarea randurilor partidului comunist, ci ale Garzii de Fier".**

Cu aceasta constatare e desvaluita cauza pentru care Romania era inainte de rasboiu, tara cu cea mai neinsemnata organizatie comunista din Europa. In vremea cand in Europa era la moda constituirea fronturilor populare, in Romaniia aspiratiile sociale ale maselor asteptau implinirea lor dela Miscarea Legionara. **„Garda de Fier a lansat lozincile unei revolutii sociale si nationale, care au atras tineretul universitar si mare parte din taranime si muncitorime".** Dl Hugh Seton-Watson nu uita sa completeze aceasta recunoastere cu vechea legenda a spanjinului pe care Garda de Fier l-ar fi primit din partea Germaniei national-socialiste, trecand sub tacere insa tratamentul real aplicat de national-socialisti miscarii, cand au fost in masura s'o faca. Concede totusi ca Garda de Fier **„nu poate fi privita ca un simplu instrument al capitalistilor si Berlinului; ea a concentrat mult entuziasm revolutionar sincer".**

Comunizarea Romaniei n'a putut fi impusa decat prin forta. Preludiul tragediei nationale a fost pactul ruso-german din August 1939, care a dus la pierderea Basarabiei si Bucovinei de Nord. Martiriul populatiei basarabene si caracterul romanesc al provinciei dintre Prut si Nistru sunt redate cu obiectivitate.

Metodele intrebuintate de Rusi pentru sovietizarea tarii au fost descrise amanuntit in „The East European Revolution". Autorul revine asupra acestui capitol, numai pentru a dovedi din nou ca revolutiile prefabricate din sud-estul Europei n'ar fi fost realizabile asa de usor, daca partidele politice din statele aservite ar fi fost cu adevarat democratice si s'ar fi preocupat de solutionarea problemelor sociale. Cand comunistii au indreptat primele atacuri impotriva partidelor taranesti, cele mai reprezentative dintre partidele socotite democratice, acestea n'au opus decat o slaba rezistenta. **„Multe din acuzele comunistilor impotriva lor erau adevarate. E adevarat ca partidele taranesti nu s'au interesat in trecut de rezolvarea problemelor sociale. E adevarat ca elementele clasei mijlocii urbane exercitau o mare influenta in partidul micilor agricultori maghiari si in partidul national-taranes roman. E adevarat ca aceste partide taranesti, ori de cate ori au avut puterea, au folosit-o mai curand in avantajul minoritatii taranilor instariti si nu a intregii taranimi".**

Desi interventia sovietica si infiltratia comunistilor, sub protectia armatei rosii, in pozitiile cheie din administratie, au contribuit hotaritor la stalinizarea Europei rasaritene, nu mai putin decisivi au fost si factorii sociali interni. Nu e fara semnificatie faptul ca procesul de comunizare a fost cel mai rapid in tarile a caror structura sociala, politica si culturala era aproape aceeasi ca a Rusiei din 1917. In Romania si Bulgaria, de exemplu, pozitia sociala a tineretului intelectual, frustrarea politica si culturala a acestuia, era in ambele tari asemanatoare cu cea din ultimele decade in Rusia tarista. Pe de alta parte, **„clasa marilor proprietari era in Romania din 1944 mai putin puternica decat in 1917 in Rusia, dar in alte privinti structurile sociale erau identice. Supremaia birocratiei, adesea corupta si brutala, incompetenta si aroganta, era un factor de care a suferit la fel si Rusia veche".** Deosebirea dintre Romania si Bulgaria era pe plan cultural, ultima fiind orientata spre Rusia; starile sociale erau insa mai favorabile in Bulgaria, cel putin in ce priveste patura taraneasca. **„Social, Romania era mai apropiata de Rusia veche decat de Bulgaria, care era mai apropiata cultural; sistemele lor politice erau insa deopotriva de apropiate".**

Din 1948, comunistii au inceput modelarea economiilor statelor satelite dupa experimentul rusesc. Pentru a grabi industrializarea, au acceptat in clasa manageriala toate persoanele competente, indiferent de atitudinea lor fata de comunism, in trecut. Criteriul principal de mentinere e realizarea normelor impuse de plan. Aceasta patura directoare in economie si administratie constituie calcaiul lui Achile al regimurilor comuniste. Dela ea asteapta si Dl H. Seton-Watson o contributie importanta la rasturnarea sistemului comunist in momentul eliberarii, ca si asigurarea continuitatii progresului industrializarii. De aceea, orice politica de reprimare nesocotita ar putea avea urmari grave pentru o tara: e o intentie, pe care dealtfel autorul o atribuie politicienilor democrati in Vest. **„Intre cele doua rasboaie, politicienii din sud-estul Europei au excelat prin atacuri verbale interminabile impotriva marxismului si comunismului. Eleceventa lor era deobicei bazata pe o totala ignorare a teorici si practicei comunismului. Anticomunismul servea ca o masca pentru satisfacerea nemultumirilor personale si pentru acte de injustitie. O mare parte din vieata lor au dedicat-o anihilarii fizice a comunismului".**

In ce priveste Bulgaria (distrugerea miscarii lui Stambulinski), Ungaria si Polonia, afirmatiile autorului sunt exacte. In Romania, unde comunistii erau inexistenti, furia antisociala si antinationala a pseudodemocratiei s'a intors exclusiv contra miscarii legionare. E de neinteles atunci, decc Dl Hugh Seton-Watson e chinuit de ideea ca succesiunea regimului comunist dupa eliberare va reveni legionarilor, **„fascistilor care urase comunistii si sunt, fara indoiala, viteji si eficienti"**, dar ar fi contra libertatilor democratice, pe care, dupa cum el insusi recunoaste, le-au ignorat numai fostele partide istorice din Romania.

Moscova la Răscruce?

(Urmare din pag. 10)

culelor de moment. Oricat de vrajmasa i-ar fi fost pornirea si de radicala anatema care a lovit persoana lui Trotzky, aportul pozitiv al acestuia ca agitator de masa, ca organizator al armatei rosii si ca parinte al biruintii in razboiul civil, nu a putut fi neglijata, chiar daca numele sau a fost complet dat uitarii in afara de injuriile de rigoare. Dar Trotzky a fost acela care impreuna cu Lenin a montat prima ofensiva de pace, cu tot ritualul sgomotos de demagogie desantata, pentru a submina celelalte state si a abate privirile dela propriile greutati interne si faradelegile sangeroase. Fagaduiala pacii imediate a fost chiar unul din factorii principali care i-a adus pe bolsevici la putere. Tratativele dela Brest-Litowsk a oferit lumii spectacolul nemaivazut al unor agitatii demagogice din chiar sala de conferinta, practicate de Trotzky cu virtuozitate spontana pana la 10.2.1918, cand a rupt tratativele si a parasit conferinta in semn de protest contra semnarii pacii cu un stat ucrainean de sine statator. La plecare, a lansat o bomba de efect propagandistic extraordinar, declarand intr'un manifest „catre toti" ostilitatile terminate, fara sa se mai incheie o „pace imperialista". Inaintarea germana pana la 135 km. de Petrograd a dejucat insa aceasta manevra originala, plina de fantezie indrasneata, temperandu-i avantul si readucand politica externa sovietica la realitatea aspra si banala. Astfel cumintita, Moscova a semnat, la 3 Martie 1918, un tratat formal de pace, incheind ostilitatile asa cum s'au terminat razboaiele de mai multe secole. Manevra inedita a lui Trotzky a fost repetata in mod searbad, ca o lectie prost invatata, dar cu mult mai mult succes de vajnicul stalinist Molotov, la toate conferintele internationale care au avut loc dela incetarea ostilitatilor in primavara anului 1945. Cu asemenea mijloace a fost sabotata pacea lumii timp de zece ani. Pasiunea subita a Kremlinului de a lichida tensiunile si conflictele existente cu tarile europene divulga faptul ca Moscova se afla la o rascruce de drumuri. Nu poate fi insa vorba de o convertire a carmuitorilor actuali sovietici la o politica de convietuire pasnica cu celelalte state, ci numai, in cel mai bun caz, de o tactica pe care Albert Sarraut a definit-o in anul 1923, inainte de a fi cazut in pacatul frontului popular, cu o luciditate prevazatoare, claritate si retorica de cea mai aleasa calitate galica, in felul urmator: „In contact prin frontierele sale cu musulmanii din Turcia, din Asia Mica (sic!), din Persia si Afganistan, in legatura cu caile de acces in India, vecina cu Mongolia, Tibetul si China, Rusia sovietelor se intoarce, dupa esecul asaltului sau impotriva Europei, spre Asia, unde prepara o noua ofensiva contra Europei." Rascrucea Moscovei se reduce insa la problema principala. Cat e de subreda pozitia actuala a regimului sovietic? In subsidiar se mai poate pune intrebarea, ce consecinta va avea antagonismul dintre maresalii Jukov si Koniev, deoarece, dupa cum se stie, Lenin nu a ezitat sa pactizeze cu inamicul din afara pentru a se intoarce cu acesta la Petrograd si a pune mana pe putere.

Mai mult decat Moscova se afla insa lumea libera la o rascruce de drum, care poate deveni epocala: ea trebuie sa aleaga intre o politica de temporizare ce va salva regimul de teroare al unor epigoni submediocri, ce s'au facut de ras in fata lumii intregi, si intre a implini chemarea vremii, printr'o actiune bine calculata, hotarita, curajoasa, deschizatoare libertatii de drum si fauritoare de vieata spornica.

C. Sassu

Politicieni şi Refugiaţi

(Urmare din pag. 9)

ba caracterul si a te transforma intr'o fiinta hibrida. Fara indoiala exista un proces natural de desnationalizare, care se desfasoara intr'un lung sir de generatii. Din amestecul de popoare se creaza noi natiuni, cum este cazul natiunii americane. Dar aceasta plasmuire etnica nu e o lepadare brusca si dureroasa de nationalitatea ta, ci o trecere nesimtita dela o stare nationala la alta stare nationala.

Poporul romanesc va avea de luptat cu mari greutati si dupa eliberare. Sa nu ne inchipuim eliberarea un termen peste care se va asterne pacea si fericirea pe pamantul romanesc. Nefastele intocmiri lasate de comunisti vor reclama eforturi indelungate pana ce vor fi inlaturate. Vom avea apoi de luptat ca sa ne reasezam tara in vechile hotare, vom avea de resolvat probleme strans legate de soartea tuturor tarilor din rasarit. Dar peste toate aceste probleme, se ridica una mai grava, mai intretesuta de primejdii si necunoscute: adaptarea poporului roman la era atomica. Numai popoarele care vor fi in stare sa se incadreze noului stil de viata al omenirii vor supravietui.

Refugiatii romani, deveniti cetateni ai tarilor industrializate de peste Ocean, nu se pot multumi de a privi indiferenti la gigantica batalie in care va fi angajat poporul roman in viitoarea configuratie europeana si mondiala. Prin munca lor, prin relatiile si influentele de care dispun, in tarile de adoptiune, ei trebuie sa stea intr'ajutor Patriei Mame. Intre Romania si fiii ei imprastiati peste mari si oceane, trebuie sa existe un paralelism de eforturi si un schimb continuu pe plan religios, cultural, tehnic si comercial.

Nu trebue sa se mai repete spectacolul Romaniei de ieri, care n'a intreprins aproape nimic pentru a tine contactul viu cu Romanii emigrati in America. Exemplul Romanilor din America, harnici, intreprinzatori si plini de incredere, cari, desi tratati cu dispret de guvernele dela Bucuresti, nu si-au pierdut limba, credinta si obiceiurile si cari astazi participa cu inflacarare la lupta de eliberare a Romaniei, trebuie sa fie un exemplu de tenacitate si afirmare romaneasca pentru noii emigrati. Cei vechi si cei noi trebue sa devina o mandrie a noii lor patrii, dar in acelasi timp si o sursa de mandrie a poporului romanesc. Admiram eroismul glorios, care se inalta in zari, despicand istoria unui popor, dar aceace constituie taria unui neam este eroismul anonim si consecvent onorat al multimilor lui. Refugiatii romani nu trebuie sa se multumeasca cu o existenta banala in tarile in care au poposit. Impinsi de soarte sa emigreze, ei trebue sa-si schimbe statutul, devenind niste pionieri autentici ai energiei romanesti in lume. Luandu-si aceasta misiune, ei nu se vor simti niciodata instrainati de Patrie, pentruca oriunde se duc, dealungul si dealatul pamantului, ii poarta icoana ei in suflet.

In concluzie, refugiatii romani sa nu astepte indrumare sau sprijin dela acei care nu le-o pot da: politicienii exilului. Acestia sunt robiti altor sfere de interese, cari urmaresc anularea rezistentei sufletesti a refugiatului. Refugiatii romani sa-si caute salvarea sufletului lor in ei insisi. Asa cum pana astazi nu s'au predat greutatilor de trai ale mediului strein in care au fost aruncati de soarte, tot asa de acum inainte sa tina steagul romanismului aproape de inima lor.

REVISTA PRESEI

(Urmare din pag. 5)

Comentand articolul din „Pravda" revista engleza „The Economist" respinge insinuarea organului sovietic, subliniind imposibilitatea restaurarii vechilor regimuri in tarile Europei orientale. „E semnificativ", scrie „The Economist" „ca ziarul din Moscova a rastalmacit cuvintele lui Eisenhower si Dulles in privinta restaurarii libertatii Europei Orientale, prezentandu-le cititorilor ca o propunere in favoarea restabilirii vechilor regimuri. Farsa e evidenta; in afara de Cehi, niciunul din popoarele satelite nu va admite reintoarcerea la starile dinnainte de razboiu. Insinuarea e cu atat mai transparenta, cu cat n i m e n i in Vest nu se gandeste la restaurarea in Europa Orientala a regimurilor de tipul celor pe care le-au reprezentat Beck sau Horthy."

RASBOIUL CARE N'A AVUT LOC

(Urmare din pag. 5)

cu energie. In Indochina de sud, situatia e haotica in urma ciocnirilor dintre secte si guvern, pe deoparte, si frictiunilor dintre Americani si Francezi, pe de alta. In astfel de conditii, e aproape sigur ca dupa alegerile generale din 1956, stapanirea comunista se va intinde in tot Vietnamul. Situatia nu-i cu mult mai roza in Laos si Cambodgea. In Siam si Burma, puternice opozitii comuniste asteapta numai momentul potrivit pentru rasturnarea guvernelor democrate. In Indonezia, guvernul e deja angajat intr'o coalitie cu partidul comunist. In Malaia, cu toate masurile energice luate de autoritatile britanice, activitatea trupelor de guerila comuniste e intensa.

In asteptarea cuceririi intregii Asii sud-estice, comunistii chinezi continua cu febrilitate pregatirile militare. Alarma data in Aprilie de sefii de stat major americani a fost prematura, in primul rand pentruca aerodroamele pentru aparatele cu reactie comuniste, din fata Formozei, nu erau inca gata. Dupa „The Economist", pregatirile militare ale Peking-ului vor fi complet terminate in toamna si rasboiul, care n'a avut loc in primavara, va putea incepe.

TEATRELE DE PAPUSI

(Urmare din pag. 7)

Aceasta situatie a determinat Ministerul Culturii sa organizeze o consfatuire cu conducatorii teatrelor de papusi, la care s'a examinat activitatea acestor teatre, s'au constatat lipsuri si s'au luat masuri pentru ridicarea nivelului artistic scazut.

Cateva din lipsurile constatate merita sa fie mentionate:

Desi teatrele functioneaza de mai bine de cinci ani, se construiesc inca marionete care nu pot fi manuite, fiindca constructorii lor nu au idee de anatomia papusilor. Cand papusile sunt bine construite, manuitorii lor sunt nepregatiti, astfel incat miscarile papusilor sunt greoaie, cu gesturi teapene, si dau o impresie groteasca, producand asupra copiilor o impresie tocmai protivnica celei urmarite. Cum se explica insa aceasta stare de lucruri, cand tot la aceasta consfatuire s'a constatat ca personalul teatrelor de papusi a avut la dispozitie literatura de specialitate rusa si ceha si au fost instruiti de mari artisti ai poporului, rusi si cehi?

Alte ori, in numele realismului, papusile reproduc figuri de oameni si animale dupa realitate, pierzand acea aura de basm, care farmeca, astfel incat piesele, desi o copie de realitate, nu par pentru copii reale.

S'a afirmat deasemeni la aceasta consfatuire ca vorbitorii la cele mai multe teatre au o dictiune proasta, o exprimare vulgara sau neclara, astfel incat copiii nu inteleg teatrul sau isi insusesc o rostire gresita a limbei.

Nici muzica de acompaniament nu a scapat de critica. Ea este sau „o muzica de jazz, de tangouri si fox-trotturi, care n'are nimic comun cu continutul piesei", sau „o muzica speciala, primitiva, care nu poate fi gustata de copii, din pricina simplismului si inexpresivitatii ei".

Cea mai interesanta constatare si care a fost mobilul convocarii acestei consfatuiri, este aceea ca numeroase teatre de papusi nu si-au orientat activitatea dupa criterii educative, ci contabile, programand spectacole pentru adulti. Cu alte cuvinte, spectacolele pentru copii nu aduc retete, adica nu au spectatori. Cum se explica insa rentabilitatea spectacolelor pentru adulti? Poate pentruca le dau prielejul sa vada si altfel de spectacole, decat piesele scrise dupa sablon, pe care le reprezinta teatrele de stat. Unele teatre au fost criticate pentru motivul ca s'au specializat in prezentarea de opere si operete pentru adulti, neglijand posibilitatile „agitatorice" ale spectacolelor de papusi. Se ingaduie teatrelor de papusi sa se adreseze si adultilor, daca textul pieselor devine un mijloc pentru „transmiterea de idei inaintate sau pentru combaterea ramasitelor mentalitatii burgheze". Una din aceste ramasite este nepredarea cotelor de produse agricole. Se recomanda deaceea ca toate teatrele de papusi sa organizeze turnee la sate cu piese in care sa fie satirizati oameni si fapte din comunele respective.

Herausgeber: Verlag "VESTITORII", Dachauerstr. 119, Muenchen 2, Germany — Inh.: Traian Golea, Massmannstr. 4, Muenchen
Verantwortlicher Redakteur: Dr. Virgil Velescu, Blutenburgstr. 29, Muenchen 2